

Lingelandschap

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap
Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

E-mailadres: contact@lingelandschap.nl
Website: www.lingelandschap.nl

Lingeschouw 2026

De Vereniging tot Behoud van het Lingeland (VBL) zet zich in voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Linge en het aanliggend gebied.

MISSIE

De VBL zet zich in voor de bewustwording, waardering en bescherming van het unieke Lingeland opdat haar kernkwaliteiten en leefbaarheid behouden blijven voor toekomstige generaties. Een landschap waar rust, ruimte, duisternis, kleinschaligheid, natuur en cultuur worden gewaardeerd en beschermd als belangrijke pijlers van onze leefkwaliteit en non-materieel kapitaal.

VISIE

De kernkwaliteiten en leefbaarheid van het Lingeland moeten verankerd worden in het ruimtelijke beleid van bestaande en toekomstige beleidsmakers en in het gedachtegoed van haar bewoners en belanghebbenden. Door het hebben van (toegang tot) specifieke kennis over het Lingeland, deze te benutten en toegankelijk te maken, stimuleren we bewustzijn en waardering voor het unieke karakter, maar eveneens de kwetsbaarheid van het landschap. We bouwen aan een grote en daadkrachtige vereniging die zich gezamenlijk sterk maakt voor het ontwikkelen van een "Best in Class" landschap waar duurzaamheid en behoud van karakter, cultuur en leefbaarheid hand in hand gaan. VBL denkt zoveel mogelijk constructief mee bij de ontwikkelingen in ons gebied en geeft zo nodig tegengas. Zo geven we het landschap een stem omdat het zelf geen stem heeft!

Inhoud

Van de voorzitter.....	3
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering en lezing.....	3
Zo nu en dan een glimp van schoonheid.....	4
De Linge: de balans is zoek... tijd voor actie!.....	8
Staalslakken in Spijk.....	10
Steun voor sterker bomenbeleid in Culemborg.....	11
Trots op Buren.....	12
De Geest van de Zeven kastelen.....	14
Bouwplannen in Beschermd Dorpsgezicht Neerijnen.....	16
De Verbindende Linge.....	18
Het Lingeland als Waardevol Cultuurlandschap.....	20
20 hectare natuur verdwenen in West Betuwe.....	22
Pioenrozen als paard van Troje.....	24
Strijd om De Zeek.....	26
Handhaving in West Betuwe.....	27
Windmolens in Culemborg.....	28
Lingelandjes: kleine percelen, grote impact.....	29
Westelijke ontsluitingsweg Tiel.....	30
Bestemmingsplan Buitengebied Geldermalsen.....	31
Bedrijfswoning bij molen in Hellouw.....	32
Verslag Algemene Ledenvergadering 21 mei 2025.....	34
Financiële zaken.....	36
In 2026 Nieuwe Statuten.....	37
Strategie 2026 – 2027.....	38
Algemene informatie.....	39

Van de voorzitter

De verkiezingen (18 maart 2026) voor de leden van de gemeenteraden ligt alweer ver achter ons. In een enkele gemeente is al duidelijk hoe de samenstelling van het college zal zijn.

Voor ons is het belangrijk of in het bestuursprogramma voor de komende vier jaar iets opgenomen wordt over het behoud van het Lingeland. Wij hebben onze wensen aan de onderhandelende partijen toegezonden. Met name hebben wij aandacht gevraagd voor het verdwijnen van 20 hectare natuur.

Op rijksniveau zijn we benieuwd naar de vaststelling van de Nota Ruimte. In onze zienswijze hebben we aangegeven dat het Lingegebied van Gorinchem tot Tiel (niet een gedeelte) aangewezen moet worden als "Waardevol Cultuurlandschap" en de daarbij horende bescherming.

We zijn het afgelopen jaar weer heel actief geweest met allerlei juridische zaken.

Eén delicate kwestie wil ik hier benoemen. Bij besluit van 14 oktober 2025 heeft het gemeentebestuur van West Betuwe besloten een bezwaarschrift van ons (het betrof het verlenen van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van teeltondersteunende voorzieningen) niet ontvankelijk te verklaren. Hoe is het in vredesnaam denkbaar dat wij als Vereniging tot Behoud van het Lingeland al decennia aan de weg timmeren, veel contacten onderhouden met het gemeentebestuur van West Betuwe, en dan niet ontvankelijk worden verklaard. Schandalig in één woord.

Dit besluit van het college hebben wij aan de rechtbank voorgelegd. Voordat de rechtbank een uitspraak heeft gedaan, heeft het college de beslissing van niet-ontvankelijkheid ingetrokken. Dat het gemeentebestuur ons een niet-ontvankelijkheid in de maag splitst neem ik ze zeer kwalijk. Geen excuses en nog geen vergoeding van de kosten. Dit is buitengewoon ernstig. Vandaar dat ik dit in mijn voorwoord onder uw aandacht breng.

Naast dit vervelende voorval gaat het goed met onze Vereniging. Een lichte toename van het aantal leden. Meer leden zijn betrokken bij onze activiteiten. Dank daarvoor en ook dank voor mijn mede bestuurders voor het vele werk wat zij doen om de schoonheid van het landschap te behouden.

Op 27 mei 2026 hebben wij onze Algemene Ledenvergadering. Na het huishoudelijke gedeelte zal Caspar Janssen een inleiding houden over de vraag of het Lingeland gevaar loopt.

Tot woensdag 27 mei a.s. in het Stroomhuis te Neerijnen.

Pieter van Veen

Redactioneel

Elke keer verbaas ik me aan het eind van het jaar als we de inhoud van de Lingeschouw bepalen, bij hoeveel verschillende ontwikkelingen we actief zijn geweest. Soms kunnen we een inhoudelijke bijdrage leveren en soms moeten we toch weer op de rem trappen om het landschap te beschermen. Dat betekent dat we als vereniging activistisch moeten zijn maar ook begripvol als we wel gehoord worden maar niet onze zin krijgen. Er zijn tenslotte vele belangen en vele claims op het landschap. In deze Lingeschouw weer een hele opsomming van onze activiteiten in het afgelopen jaar. We hebben gelukkig weer verschillende leden bereid gevonden een bijdrage te leveren aan deze Lingeschouw. Veel leesplezier!

Als u vragen heeft dan kunt u een mail sturen naar contact@lingeland.nl

Algemene ledenvergadering woensdag 27 mei 2026

Het bestuur van de Vereniging tot Behoud van het Lingeland nodigt alle leden uit de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) bij te wonen.

Deze vergadering vindt plaats op **woensdag 27 mei 2026, aanvang 19.30 uur in het Stroomhuis te Neerijnen** (Pallandstraat 1). Leden zijn vanaf **19.00 uur** al van harte welkom!

Het officiële deel van deze ledenvergadering begint om 19.30 uur en eindigt rond 20.15 uur. Om 20.30 uur wordt een lezing gegeven door Caspar Janssen over de culturele waarden van het Lingeland. Voor deze lezing is iedereen (dus ook niet-leden) welkom.

CASPAR JANSSEN, SCHRIJVER EN JOURNALIST

Caspar Janssen (63) is opgegroeid in Bemmelen, een dorp tussen Arnhem en Nijmegen aan de Waal. Het rapport van de Club van Rome over "grenzen aan de groei" maakte in zijn jeugd diepe indruk op hem.

Zijn interesse voor de natuur ontstond later tijdens zijn studie journalistiek in Tilburg, toen zijn vrienden had met interesse voor vogels. Aanvankelijk schreef Janssen in diverse opinieweekbladen over politieke en maatschappelijke onderwerpen.

"Rond mijn 30ste ben ik meer en meer over natuur gaan schrijven, de natuur riep om aandacht. Door veel op pad te gaan, door te lezen, door veel met echte experts te praten, heb ik veel kennis over de natuur verzameld. En hoe meer je weet, hoe interessanter het wordt."

Zijn eerste natuurboek heet *Ontpopt*. Daarna volgden *In de ban van het beest*, *Caspar loopt*, *het Bijenbalkon* en recent *Tussen horst en griend*. De bestseller *De aard van het beestje* werd bekroond met de *Natuurboekenprijs 2024*.

Boeken schrijven doet hij naast zijn werk als journalist. Eerst bij *HP/DeTijd* en later bij *De Volkskrant* waar hij in 1990 in dienst trad. Van 2007 tot 2012 schreef hij columns over de natuur. Nu werkt hij - naast het schrijven van boeken - als freelancer voor dagbladen.

*Caspar Janssen
aan de Linge
in Kedichem*

Natuurschrijver Caspar Janssen over het Lingelandchap:

Zo nu en dan een glimp van schoonheid

door Hanneke Acker, lid VBL

Het is nog vroeg in het voorjaar, misschien net te vroeg want de appelbloesem laat nog op zich wachten. Het is drieëntwintig maart, het zou na een week stralend weer de laatste mooie dag worden, voordat koude wind zal opsteken. Een mooie dag dus, precies wat schrijver Caspar Janssen hoopt, voor een roadtrip langs de Linge.

Caspar Janssen schrijft al jaren columns in *De Volkskrant* over de natuur. Hij publiceerde daarnaast een reeks boeken over landschappen, vogels en dieren. Hij is een journalist die door zijn manier van kijken en schrijven belangstelling voor de natuur wekt bij de lezer.

Daarom heeft de Vereniging tot Behoud van het Lingelandchap (VBL) hem gevraagd een lezing te houden over het Lingelandchap. Zou hij zijn luisteraars met zijn beeldende verteltrant een fraai landschap voor ogen toveren? Een landschap dat het waard is beschermd te worden en te behoeden voor verdere aantasting? In zijn boek *Caspar* loopt door kruist hij de West-Betuwe te voet, wat verreweg de beste manier is, maar dit keer bekijkt hij het landschap via de autoruit vanaf de Lingedijk, in gezelschap van de verslaggeefster. Zou dit een roadmovie zijn, dan zou de kijker zien wat wij zagen. Nu vat Caspar Janssen het samen met: "Zo nu en dan zie ik een glimp van schoonheid".

Bij de uitspanning van Mariënwaard bij Beesd beginnen we onze tocht. Meteen worden we blij verrast door de eerste glimp van schoonheid: vier reeën schrijden rustig en elegant door een weilandje. Wij zijn dan ook op het prachtige landgoed van wijlen mr. O.W.A. baron van Verschuer, die Mariënwaard met hand en tand heeft verdedigd tegen elke aantasting.

Wonderlijk tegenstrijdig is dat dezelfde baron in 1995 het, als voorzitter van de stichting Dijkverbetering is Levensbelang, opnam tegen actievoerders die de wijze van dijkverbetering langs de Waal kritiseerden om het schoonheid van het landschap te sparen.

We volgen de Linge aan de noordkant. Voorbij Beesd verbaast Caspar Janssen zich over veel te grote nieuwe villa's die ons het uitzicht op de Linge ontnemen. "Buiten elke proportie en deze huizen lijken in niets op de stijl van de traditionele dijkbebouwing". Tussen de villa's nog wat kavels fruitboompjes-op-plukhoogte. Caspar: "Het is toch eeuwig zonde dat die prachtige hoogstammen, nota bene met subsidie, zijn gerooid in de jaren '70 en '80.

De Betuwe is als een soort Mondriaan-landschap geworden, met veel rechte lijnen en met boompjes waar je over heen kunt kijken. Stel je voor hoe het landschap er uitgezien zou hebben als de hoogstammen er nog waren geweest. Min of meer als een kleurrijk boslandschap. Een intiemer landschap ook, met meer variatie in hoog en laag, met meer mysterie ook! "Stel je voor hoe het ooit was." Die uitspraak doet hij herhaaldelijk tijdens onze tocht. Wat er nog over is en, met spijt, wat er ooit is geweest en nu voorgoed verdwenen.

EEN ZEE VAN LEIJKHEID

Dan gaat het bijvoorbeeld over de schaal van het landschap. "Destijds bepaalde de natuurlijke omstandigheden wat mensen konden ondernemen, de grienden in het allernatste land, de koeien op de iets minder natte komgronden, de akkerbouw op hoger gelegen oeverwallen en stroomruggen."

“Soms, als je kijkt door je oogharen, kun je het oude cultuurlandschap nog zien, de knotwilgen, de grienden, de eendenkooien, de variatie in bomen en planten, de diverse kleuren in het landschap. Er is een mal over het land gelegd met de ruilverkaveling en de bestemmingsplannen. Dáár komen de weilanden, daar de woningen, daar de bedrijven. Vaak los van waartoe de natuurlijke omstandigheden uitnodigen. Want er is kunstmest en de waterstand kan naar wens verlaagd of verhoogd worden. Economische belangen zijn sturend in plaats van grondsoort of natuur. Dat alles heeft voor schaalvergroting gezorgd. Kijk naar de saaie grote percelen, de enorme landbouwschuren. Eigenlijk is de Linge nu een groen lintje door een zee van uitgekleeid, lelijk landschap.”

Na de laatste huizen van Beesd kronkelt de rivier vol schittering door het landschap. Vandaag, een door-deweekse dag, is er geen bootje op het water, geen fietser op de dijk. De lucht is grijs, de meeste bomen nog kaal. In Rhenoy rijden we door een oud landschap, rechts en links van de dijk staan verschillende soorten bomen. “Mooi, maar kwetsbaar”, zegt Caspar. “Op veel plekken die niet officieel zijn aangemerkt als natuurgebied verdwijnen bomen nog altijd beetje bij beetje, vaak bijna onopgemerkt”. Rechts van de dijk nog wat hoogstam appelbomen. We passeren in dat kwetsbare gebiedje een groot terras-in-wording, dat ooit een aardig dorpsterrasje in de uiterwaard was met een vlondertje aan het water. Aan de andere kant van de smalle dijk worden bomen gerooid voor een grote parkeerplaats.

Bij vogelpark De Paay kijken ooievaars toe vanaf de beschilderde voedersilo, de uilen wonen in hokken.

Ooievaars in vogelpark De Paay bij Rhenoy

Even verder, over de brug naar Gellicum kun je, zegt Caspar, “als je goed kijkt het oude landschap zien sluimeren door het nieuwe, kijk hoe stil het was, een mooi kerkje, oude knotwilgen, vast vroeger een griend geweest. Wat leuk dat ze die oude wilgen hebben geknot!”

Knotwilgen aan de Linge bij Kedichem

BESTUURDERS SNAPPEN DE WAARDE NIET

Via fort Herwijnen en de sluis bij Asperen komen we weer aan de noordkant van de Linge. Buitensporig smakeloos is een te hoog, te groot modern huis-in-aanbouw aan de Linge in de uiterwaard tegenover Asperen. Een enorm rond raam kijkt uit over de rivier. Niets past in de omgeving. Volgens Caspar snappen bestuurders de waarde van het gebied niet. Uiterwaarden horen ruimte voor het water te zijn, maar in Leerdam staan de bungalows er schouder aan schouder.

“Je zit op een schat van schoonheid, maar dat wordt niet gezien. Hier zouden mensen kunnen wandelen en fietsen.”

Het genieten begint weer voorbij Oosterwijk, een dorpje geplakt tegen Leerdam. In de waterrijke uiterwaarden hier is veel ruimte voor wilgen, struiken en riet. Een sluier van jong groen om de bomen. Met het vaalgele riet en de bruine struiken vormen ze een fraai palet van kleuren. Tegenover Heukelum staat een natte uiterwaard vol moerasgras. En even verder, weer een verrassing, vier rammelende hazen die om elkaar heen rennen in een wei.

Ook in Kedichem overal ontspruitend groen, paartjes ganzen en eenden twee-aan-twee... Lente. Caspar droomt verder. “Moet je je voorstellen, binnendijs een kruidenrijk grasland met koeien met een bloemrijke slootkant, hoeveel mooier zou het landschap dan niet zijn?”

We rijden terug langs de zuidkant van de Linge. In Rumpt leven architecten zich uit op de plekken waar witgekalkte dijkhuizen zijn afgebroken. “Het zijn nu mensen met geld die hier kunnen wonen. De traditionele dijkhuisjes zouden opgeknapt, gerenoveerd moeten worden, in de sfeer van hoe het ooit was. Alles verandert. Ik heb hier gewandeld, ik zag grutto’s en kieviten aan de overkant.” Tussen de weilanden bespeurt Caspar nog een mini-stukje natuur, misschien toch nog geschikt voor weidevogels?

Op de Molendijk tussen Gellicum en Rumpt nog een verrassing: naast de geknotte molen een rij oude hoogstam-appels en aan de binnenkant van de dijk iets dat op een jonge boomgaard met hoogstammen lijkt. Of zijn het halfstammen die niet zijn gesnoeid? Nog even en de bloesem komt uit...

Rumpt:
Janssen bij zijn geliefde
hoogstam-appelboom

De Linge: de balans is zoek... tijd voor actie!

Gedachten van bezorgde inwoners

Wij wonen in een prachtige omgeving. Het is dan ook logisch dat dit gebied een grote aantrekkingskracht heeft op toeristen. Maar de sterke toename van recreatie in de afgelopen jaren brengt ook serieuze nadelen met zich mee. Met name op en rond de Linge neemt de overlast zorgwekkend toe, terwijl de natuur hier juist zo kwetsbaar is.

Motoren en wielrenners op de dijk

TOENEMENDE RECREATIEDRUK

Langs de oevers van de Linge zien we steeds vaker vervuiling, verstoring van het ecosysteem en schade aan flora en fauna. Toeristen die komen varen, zwemmen of picknicken laten regelmatig afval achter: van plastic flesjes tot voedselverpakkingen. Deze zichtbare vervuiling heeft ook onzichtbare gevolgen.

Dieren worden verstoord, waterplanten raken beschadigd en het natuurlijke evenwicht komt onder druk te staan. De schade die ontstaat is vaak nauwelijks te herstellen.

GEBREK AAN HANDHAVING

Wat de situatie verergert, is het gebrek aan handhaving van bestaande regels. In de praktijk wordt er te weinig gecontroleerd en opgetreden. Dit lijkt geen prioriteit te hebben bij betrokken overheden, terwijl ook het bewustzijn bij recreanten tekortschiet.

Juist daarom is het van groot belang dat gemeente, waterschap en terreinbeheerders alert zijn op de gevolgen van ontwikkelingen op de lange termijn. We moeten zuinig zijn op onze natuur – niet alleen voor nu, maar juist voor toekomstige generaties.

DE LINGE IS VAN ONS ALLEMAAL

Voorzichtigheid is geboden bij het toestaan van commerciële activiteiten op en rond de Linge. Niet omdat ondernemers iets wordt misgund, maar omdat sommige activiteiten directe en onomkeerbare schade veroorzaken. De Linge is immers niet van enkelen – zij is van ons allemaal.

WELKE TOEKOMST KIEZEN WE?

Willen we de Linge zien veranderen in een langgerekte camping? Een soort openluchtkermis met blokhutboten, bbq-boten en overal aanlegplaatsen?

Moeten we vrezen voor taferelen zoals in Vinkeveen of Giethoorn, waar bootjes in file varen en de rust volledig verdwenen is?

In andere gemeenten probeert men inmiddels de toeristenstroom terug te dringen, nadat jarenlang te weinig is ingegrepen. Willen we in het Lingegebied dezelfde fout maken?

DE GEVOLGEN ZIJN NU AL ZICHTBAAR

De impact is niet langer theoretisch, maar dagelijks zichtbaar:

- Nesten die kapot worden gevaren
- Vogels die in paniek raken
- Jonge dieren die worden verstoord
- Toenemende hoeveelheid afval
- Dieren die onnatuurlijk gedrag vertonen door voeren
- Inwoners die drukte op de dijken mijden

Er is aangetoond dat de luchtkwaliteit niet aan de eisen voldoet! Hoe kunnen we dan blijven volhouden dat er niets aan de hand is?

HET TIJ KEREN – NU HET NOG KAN

We staan op een kruispunt. Blijven we wegstaren, of kiezen we ervoor om de Linge te beschermen en door te geven als waardevol natuurgebied?

Het is nog mogelijk om bij te sturen. Dat vraagt om duidelijk beleid, gedragen door alle betrokken partijen. De Linge loopt door een groot deel van de gemeente – dat brengt uitdagingen, maar vooral kansen.

SAMEN VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

De gemeente kan niet alleen promoten, maar moet ook verantwoordelijkheid nemen wanneer er schade en overlast ontstaat. Bescherming van natuur en leefomgeving hoort daar onlosmakelijk bij.

Natuurlijk moet er ruimte blijven voor recreatie. Maar wel binnen duidelijke grenzen:

- Respect voor natuur en dieren
- Bescherming van omwonenden
- Heldere regels en handhaving
- Een goede balans tussen gebruik en behoud

EEN DUIDELIJKE OPROEP

Het is essentieel dat er een evenwicht komt tussen toerisme en natuurbescherming. Rivieren zoals de Linge zijn waardevolle gebieden die we moeten koesteren. Gemeente West Betuwe, Waterschap Rivierenland en Staatsbosbeheer: sla de handen ineen en bescherm dit unieke gebied.

Al in 2011 wees een nulmeting uit dat uitbreiding van bebouwing en aanlegplaatsen onwenselijk is. Die waarschuwing is nog altijd actueel.

TOT SLOT

De Linge is geen losstaand gebied – wij maken er zelf deel van uit. We hebben haar slechts te leen. Het is onze verantwoordelijkheid om haar te beschermen. Voor onszelf, en voor de generaties na ons.

Staalslakken in Spijk: acht jaar stilstand, groeiende zorgen

door Sandor de Kluizenaar, lid VBL en van de Stichting Natuurlijk Schoon Spijk

STICHTING NATUURLIJK SCHOON SPIJK

De bewoners van Spijk maken zich al jaren grote zorgen over de staalslakken in onze leefomgeving. Wat ooit werd gepresenteerd als een duurzame oplossing, is een dagelijkse bron van onzekerheid geworden. Wij zien, ruiken en ervaren de gevolgen — en voelen ons nog te vaak niet gehoord. Met dit artikel willen wij u meenemen in de stand van zaken en duidelijk maken waarom wij ons blijven inzetten voor één oplossing: het verwijderen van de staalslakken.

HOE WAS HET OOK AL WEER?

Sinds de vorige editie van De Lingeschouw (voorjaar van 2025) is er veel gebeurd rond de staalslakken in Spijk — maar helaas weinig ten goede. Wat ooit werd gepresenteerd als een 'circulaire bouwstof', blijkt in de praktijk vooral een bron van zorg.

Staalslakken, een restproduct van de hoogovens van Tata Steel, worden al jaren gebruikt als goedkoop alternatief voor zand en grind. Inmiddels is breder bekend geworden dat dit materiaal zware metalen en kalk bevat, die bij ondeskundig gebruik kunnen uitspoelen naar bodem en water. En juist dat ondeskundige gebruik lijkt eerder regel dan uitzondering. Terwijl Tata Steel haar afval goedkoop kwijt kan, blijft de omgeving achter met de risico's.

POLITIEKE AANDACHT, MAAR GEEN OPLOSSING

Onder de vorige staatssecretaris werd nog een tijdelijk verbod ingesteld op grootschalig gebruik van staalslakken. Ook in Den Haag groeide het besef dat er iets mis is. De Stichting Natuurlijk Schoon Spijk (SNSS) kreeg in september 2025 de kans om haar zorgen toe te lichten aan de Tweede Kamer. Er werd geluisterd — maar na de verkiezingen verdwenen veel van deze contacten en moest het werk opnieuw beginnen.

Voor SNSS is het inmiddels duidelijk: dit probleem overstijgt de lokale politiek. Gemeente en provincie zitten vast in bestaande afspraken. Alleen het Rijk kan zorgen voor een echte oplossing, namelijk het afvoeren van de staalslakken.

LOKALE ONRUST EN UITBLIJVENDE ACTIE

In november 2025 organiseerde SNSS een drukbezochte informatieavond in het dorpshuis van Spijk. Bewoners stelden kritische vragen, ook aan de aanwezige burgemeester. Opvallend was de irritatie van enkele raadsleden uit Gorinchem over de gebrekkige communicatie vanuit de gemeente West Betuwe. Het vertrouwen groeide er die avond niet op.

Ondertussen verstreek stilletjes een belangrijke deadline: de gemeente had beloofd in de nazomer van 2025 met een definitief plan te komen. Dat plan is er nog steeds niet. Sterker nog: er is nog niets ingediend bij de Advieskamer Bodembescherming.

DE SITUATIE BLIJFT ONVERANDERD

En zo is de realiteit in Spijk pijnlijk duidelijk: na acht jaar is er nauwelijks iets veranderd. De staalslakkenberg ligt er nog altijd, zonder afdoende beschermingsmaatregelen, en vervuult de bodem en het grondwater. Gezuiverd slootwater wordt nog steeds geloosd op de Linge. De persleidingen vormen een risico voor fietsers. En inmiddels zijn er zelfs staalslakken buiten het terrein aangetroffen, meegevoerd door zwaar transport.

Terwijl andere gemeenten inmiddels kiezen voor de gezondheid en veiligheid van hun inwoners, blijft het in Spijk stil.

STRIJD GAAT DOOR

De Stichting Natuurlijk Schoon Spijk blijft zich inzetten voor één duidelijke oplossing: verwijdering van de staalslakken. Want zolang die er liggen, blijft de onzekerheid — en de schade aan landschap en leefomgeving.

Steun voor sterker bomenbeleid in Culemborg

door Hein Hoekstra, lid VBL

Bomen zijn een vanzelfsprekend onderdeel van het Lingelandschap. Ze bieden schaduw, vangen water op, bieden leefruimte aan vogels, vleermuizen en insecten en geven het gebied zijn kenmerkende silhouet.

Toch staat de positie van bomen in het gemeentelijk beleid vaak onder druk. In Culemborg is daar de afgelopen jaren veel discussie over geweest, onder meer bij enkele grote kaprojecten.

De VBL volgt die ontwikkelingen met belangstelling. De afgelopen jaren is politiek onvoldoende steun uitgesproken voor twee moties in de gemeenteraad van Culemborg, die gericht waren op een steviger en toekomstbestendig bomenbeleid: de motie voor de inrichting van een Bomenfonds en de motie voor het onderzoeken van een Bomendepot.

BOMENFONDS EN BOMENDEPOT

Een Bomenfonds is een gemeentelijk fonds waarin middelen worden gereserveerd om groenverlies eerlijk te compenseren en te investeren in nieuw groen. Denk aan bijdragen bij kapvergunningen, die vervolgens beschikbaar zijn voor herplant in de buurt, het verbeteren van groeiplaatsen of het aanleggen van nieuwe laanstructuren. De ervaring leert, dat een fonds kan helpen om compensatie concreter, transparanter en beter controleerbaar te maken.

Een Bomendepot is een praktische voorziening waarbij waardevolle bomen die moeten wijken voor bouw- of herinrichtingsprojecten niet direct worden gekapt, maar tijdelijk worden verplant en verzorgd. Daarmee blijft de opbouw van volwassen bomen in de stad beter behouden.

De VBL ziet deze voorstellen als belangrijke bouwstenen voor een bomenbeleid waarin niet alleen het planten van nieuwe bomen centraal staat, maar vooral ook het behoud van bestaande bomen, aandacht voor flora en fauna met betrokkenheid van inwoners.

LEREN VAN GOEDE VOORBEELDEN

Voorbeelden elders laten zien, dat behoud en ontwikkeling van groen goed te combineren zijn met andere ruimtelijke opgaven. Inwoners en gemeenten kunnen bijvoorbeeld leren van de recente ervaringen in de buurgemeente West Betuwe, waar nieuw

bomenbeleid is ontwikkeld. Daar ligt de nadruk sterk op integraal kijken naar bomen: niet alleen als kostenpost in een project, maar als kapitaal voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefbaarheid.

BREDE STEUN IN DE SAMENLEVING

In Culemborg is de maatschappelijke betrokkenheid bij flora en fauna groot. Verschillende inwoners en organisaties hebben zich de afgelopen jaren laten horen. Ook lokale politieke partijen, waaronder de Partij voor de Dieren, hebben meerdere malen aandacht gevraagd voor een zorgvuldiger omgang met bomen, onder meer door het indienen van moties en het stellen van schriftelijke vragen over kaptijfers.

Die betrokkenheid laat zien, dat bomen niet alleen een ecologische, maar ook een sociale en culturele waarde hebben. Ze bepalen mede het karakter van het Lingelandschap en de beleving van het buitengebied.

OPROEP TOT SAMENWERKING

De VBL zal de gemeente uitnodigen voor een gesprek om afspraken te maken voor een steviger bomenbeleid, waarin instrumenten als een Bomenfonds en een Bomendepot een plaats kunnen krijgen. Een goede intentie "op papier" is onvoldoende (zie de foto). De VBL ondersteunt intenties en beleid graag met de invoering in de praktijk in samenspraak met inwoners, verenigingen en deskundigen.

Zo kunnen toekomstige generaties blijven genieten van karakteristieke rivierlandschappen met bomen, die het gezicht van het landschap bepalen, met mooie lanen, groene dijken en een rijk leefgebied voor planten en dieren.

Blauwe begrenzing:
Beschermd Stadsgezicht Buren

Trots op Buren

door: **Stichting het Weeshuis te Buren**

Zicht op historische stad

Kwetsbaar Erfgoed bedreigd:

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap, Bond Heemschut en Stichting het Weeshuis te Buren maken zich grote zorgen!

Centraal in onze mooie gemeente ligt het historische stadje Buren en daar zijn we trots op. De schoonheid van dit erfgoed willen we allemaal behouden, maar dat vereist waakzaamheid! De Protestants Christelijke Groepering Buren heeft het initiatief genomen te onderzoeken of de stad opgenomen kan worden op de Werelderfgoedlijst. In de omgevingsvisie lijkt de historische waarde gewaarborgd door het 'beschermd stadsgezicht Buren', inclusief de onbebouwde schootsvelden. Want bij de waarde van deze historische stad hoort ook de ongeschonden groene ruimte rondom de wallen en de stadsmuur. Dat maakt Buren echt bijzonder.

In de meeste steden liggen de stadsuitbreidingen direct tegen de voormalige stadsmuur en stadsgracht. Rond Buren zijn pas na de Tweede Wereldoorlog de eerste uitbreidingswijken gebouwd, op afstand van de oude stad om het schootsveld en het zicht op de stad vrij te houden. Het was bijna 60 jaar geleden een weloverwogen beleidskeuze om het unieke landschappelijke schoonheid van de stad te beschermen. In 1968 was de aanwijzing van het Beschermd Stadsgezicht Buren een feit.

KWETSBAAR ZUIDKANT

Aan de zuidkant van de stad ligt naast de parkeerplaats een boomgaard die in eerste instantie niet, maar op een onbewaakt moment toch in de omgevingsvisie is aangewezen als 'mogelijke uitbreidingsrichting'. Dit moet een grote vergissing zijn. Het gebied ligt immers binnen het beschermd stadsgezicht waarover dezelfde visie concludeert dat hiermee '...voorkomen wordt dat nieuwe ontwikkelingen afbreuk doen ... en de open groene gebieden rondom het oude centrum'. Deze boomgaard (de rode pijl in de luchtfoto) blijkt onlangs verkocht aan een projectontwikkelaar. Als hier gebouwd gaat worden, gaat de vrije landelijke ligging van de stad, die al zo lang en met zoveel zorg bewaard is gebleven, voor altijd verloren. Dat mag niet gebeuren.

ARCHEOLOGISCH ERFGOED

Daarnaast is de archeologische waarde van dit zuidelijke gebied heel groot. Bij eerdere opgravingen zijn ten zuidoosten van de stad bijzondere vondsten gedaan, waaronder waarschijnlijk 'Villa Buria', genoemd in het jaar 772 waarmee de naam Buren voor het eerst bekend is geworden. Ook het beleg van Buren in 1575 door de Spanjaarden gebeurde vanaf de zuidzijde. De gemeente heeft de beschermde zuidzijde dan ook terecht aangewezen als gebied met 'zeer hoge archeologische waarde'. Ook dit is een reden om dit gebied niet te bebouwen.

KWETSBAAR ERFGOED

Historisch erfgoed is kwetsbaar en kan maar één keer verloren gaan. Laten we hier met zorg mee omgaan zodat ook toekomstige generaties hiervan kunnen genieten. Zeker nu er geen enkele noodzaak is om

inbreuk te maken op de bescherming. De landschappelijke leesbaarheid van de stad Buren is nu nog vrijwel onaangetast door zorgvuldig beleid van voorgaande gemeentebesturen.

DE PLANNEN

De gemeente heeft grote nieuwbouwplannen aan de zuidzijde van de op respectvolle afstand liggende uitbreidingswijk van Buren. Ter plaatse van die uitbreiding ligt er geen beschermde stadscontour, zodat die ontwikkelingsrichting in alle opzichten de voorkeur verdient voor de woningbouwopgave van Buren. Elke stedenbouwkundige noodzaak tot bebouwing van de beschermde contour ontbreekt.

Voor zover wij begrepen hebben is er nog geen principe verzoek tot bouw, maar wel een besluit van B&W om het aantal te bouwen woningen voor Buren te vergroten, indachtig deze boomgaard. De projectontwikkelaar is nu bezig plannen uit te werken op basis van de in onze ogen beleidsdwaling.

HELPT U MEE?

Laten we ons met z'n allen inzetten voor het behoud van de mooie historische gemeente Buren, met het Oranjestad Buren en het Beschermd Stadsgezicht als centrum, omringd door de prachtige dorpen. Het behoud voor ons nageslacht is geen luxe, maar noodzaak: geen bebouwing binnen de beschermde schootsvelden!

“Geen bebouwing binnen de beschermde schootsvelden van Buren.”

De Geest van de Zeven Kastelen: waken over het Landschap van Deil

door Stichting De Zeven Kastelen

Wie door Deil wandelt, ziet een idyllisch dorp aan de Linge. Maar onder de oppervlakte van de boomgaarden en oeverwallen schuilt een verdwenen wereld van ridders en kastelen. Stichting De Zeven Kastelen zet zich in om deze geschiedenis niet alleen in de boeken, maar ook in het fysieke landschap te bewaren. Want nu de druk op de woningmarkt toeneemt, dreigen de laatste groene aders van het dorp te worden doorgesneden. Dit is onnodig!

DEIL IS UNIEK

Het dorp is ontstaan op de brede oeverwallen van de Linge, wat heeft geleid tot de karakteristieke vorm van twee dorpskernen zoals we die nog herkennen. Eén kern is herkenbaar als esdorp rond de oude drinkplaats, nu de speeltuin, met de Zoetenhoek eromheen. De andere kern is langs de dijk met de kerk en de Achterstraat (nu Prins Willem- Alexanderstraat), herkenbaar met de typische structuur van een dijkdorp. Tussen deze twee kernen lag het landschap van de kastelen Bulckesteyn, Schorestein, Reinestein en Palmesteyn. Naast de kerk stond Vogelenburch met ten zuiden daarvan het kasteeltje Ringelstein, ter plaatse van de school. Aan de zuidoostzijde van Deil waakte Bakerbosch.

Vanuit dit historische dorp waaieren wegen als de Krooiweg en de Koningsweg uit richting de rivier, terwijl de Bulkstraat ons naar de komgronden van het Deilseveld voert.

ONZICHTBAAR ERFGOED?

De rijke historie van Deil wordt mede gevormd door de geschiedenis van de zeven verdwenen kastelen. Hoewel deze fysieke bouwwerken al bijna twee eeuwen uit het dorpsbeeld zijn verdwenen, zijn hun "voetafdrukken" en het landschap dat daarbij hoort voor de oplettende wandelaar nog altijd voelbaar van onschatbare waarde.

Neem kasteel Bulckesteyn, het voormalige stamslot van het geslacht Van Tuyll. Hier leefde in de 16e eeuw Willem van Tuyll, de hoofdpersoon in een lokale legende die verwant is aan de beroemde Faustsage. Hoewel het kasteel in 1788 werd gesloopt en de laatste poort in een storm in 1935 verloren ging, ademt de locatie nog steeds de sfeer van weleer. Recentelijk is door herbouw Palmesteyn weer uit de as herrezen (een brand in 1786 was destijds mede debet aan het verval).

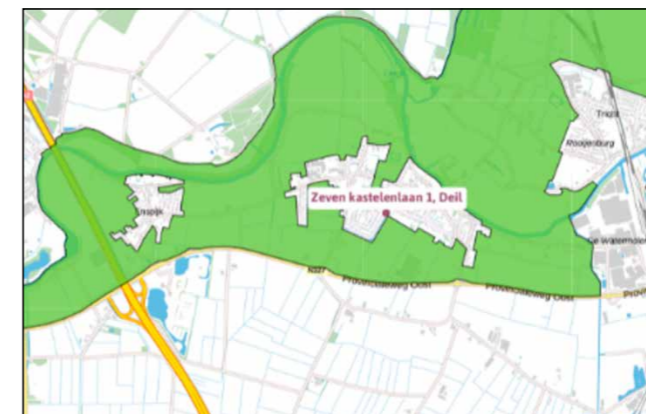
Het doel van de Stichting is de geschiedenis van deze kastelen verder aan de onzichtbaarheid te onttrekken en de landschappelijke schoonheid van weleer te herstellen of te versterken. Hierbij richt de Stichting zich vooral op een groene corridor vanaf Bulckesteyn aan de zuidwestzijde van het dorp, via de kasteellocaties rondom de Benedeneindseweg naar de Linge.

Themakaart bij kanskaart Deil, gemeente West Betuwe, 26-01-2023, met aanduiding door de Stichting van de groene corridor.

BELEID VERSUS PRAKTIJK

De Stichting Zeven Kastelen, opgericht door een bevolgen dame met een groot hart voor het cultuurhistorisch erfgoed van Deil, zag de bijzonderheid van dit landschap. De gemeente West Betuwe belijdt in haar Woonvisie en Omgevingsvisie prachtige ambities: "We beschermen de unieke landschappelijke kwaliteiten en zorgen dat dorpen niet aan elkaar groeien." In provinciale stukken is het aandachtsgebied van de Stichting zelfs beschermd als 'Nationaal Landschap'.

Echter, de praktijk blijkt vaak weerbarstiger. In het geweld van woningbouwplannen en economische belangen sneeuwen de landschappelijke waarden en groene zones vaak onder. Ons dorp heeft gevraagd om woningen voor de eigen jeugd, ca. 80 woningen, ieder jaar 5-10 woningen. Maar het college van B&W lijkt op aangegeven van de projectontwikkelaar vleugels te hebben gekregen, door open te staan voor naar verluidt tot 380 woningen! Voor het dorp met ca 841 woningen geeft dit een uitbreiding van potentieel tot 1.000 inwoners. Dit past Deil niet. Daarbij dreigt de herziene woonvisie ook nog op Deil te hintten met extra woningbouw op 'uitleglocaties op de A2- corridor'. Dit zal het einde van de dorpen Deil en Enspijk betekenen.

BULCKERHOEK, EEN DEILS ALTERNATIEF

Om te voorkomen dat het historische landschap van in Deil definitief verdwijnt, heeft de stichting in de Dorpskrant van Deil een alternatief voor de woningbouwplannen gepresenteerd. De stichting streeft naar een groene zones langs de kasteellocaties in het dorp, waarbij Deil verder haar landelijke ligging in de omgeving behoudt. Daarbij moet dan ook voorkomen worden dat Deil aan Enspijk vast gaat groeien. Dus wel bouwen, maar alleen op de landschappelijk minst kwetsbare locatie tussen de Bulkstraat en de Kolffstraat. En met respect voor de groene corridor en de historische percelen van Bulckesteyn.

Bulckerhoek, januari 2026

- T = Tuin
- A = Agrarisch/Agrarisch dorpsgebied
- Bo = (Wandel)bos/voedselbos
- H = Hoogstamfruit
- W = Wonen

DE TOEKOMST VAN HET LANDELIJKE DEIL

De Stichting is momenteel nog een bescheiden stem in het publieke debat, maar met de huidige bouwplannen voor de deur is die stem belangrijker dan ooit. We moeten waken over de groene zones voordat de sporen van de middeleeuwse geschiedenis voorgoed onder het asfalt en beton verdwijnen.

WORD OOK HOEDER VAN HET LANDSCHAP

Wilt u bijdragen aan het zichtbaar maken van de geschiedenis en de landschappelijke aanleg van Deil? We kregen al veel positieve reacties op ons alternatieve plan, maar De Stichting Zeven Kastelen kan ook uw steun goed gebruiken. Samen kunnen we ervoor zorgen dat de historie van Deil ook voor de komende generaties zichtbaar blijft in het landschap.

MELD U AAN ALS VRIEND OF DONATEUR.

Voor slechts € 25,- per jaar helpt u mee de groene corridor van Deil veilig te stellen. Kijk op de website www.stichtingdezevenkastelen.nl of leg contact via email secretaris@stichtingdezevenkastelen.nl.

Bouwplannen in Beschermd Dorpsgezicht Neerijnen

door Bert Vos en Ellen van Leeuwen

Midden in het beschermde dorpsgezicht van Neerijnen ligt een oude boomgaard, ingeklemd tussen de Achterstraat, Waalbandijk, Van Pallandtweg en de Repelsestraat. Een plek die al generaties lang onderdeel is van het unieke historische landschap. Juist hier liggen nu plannen voor woningbouw — en dat zorgt voor grote onrust onder bewoners.

Het dorpsgezicht van Neerijnen en Waardenburg is niet zomaar een stukje Nederland. Het is een van rijkswege beschermd gebied, waar niet alleen de gebouwen, maar juist ook de open ruimte, de structuur en het landschap beschermd worden. Het bestemmingsplan is bewust conserverend: het moet behouden wat er is, niet ruimte maken voor nieuwe grootschalige ontwikkelingen.

Er staan 9 rijksmonumenten en 12 gemeentelijke monumenten. Het landgoed is eveneens een rijksmonument. De uiterwaarden vallen onder Natura 2000.

BLIJF AF VAN NEERIJNEN

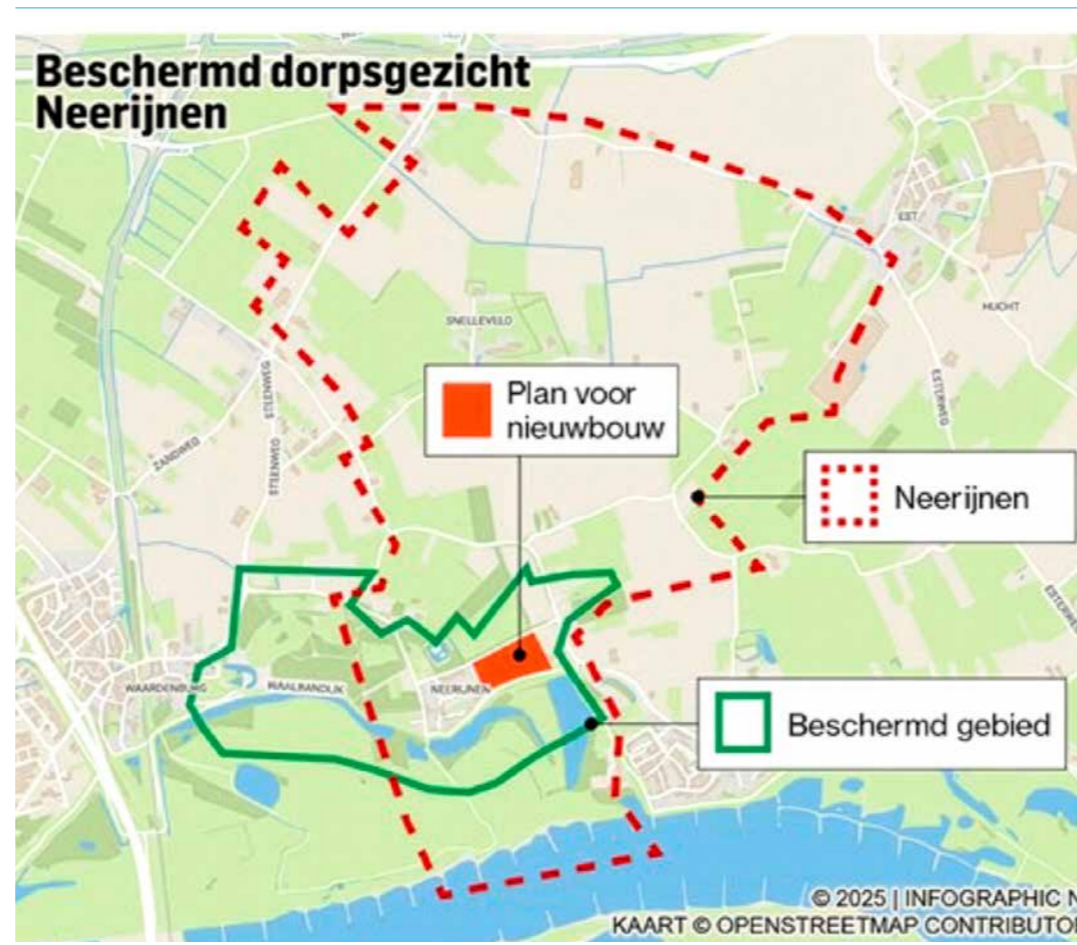
Toch gaf het college in maart 2024 toestemming om woningbouw in deze boomgaard te onderzoeken.

Voor veel bewoners was dat een schok. Zeker omdat een eerder plan voor 26 woningen al was afgewezen vanwege de schaal en het karakter van het dorp.

Waarom dan nu opnieuw deze stap?

Sindsdien laten inwoners van Neerijnen zich nadrukkelijk horen. Tijdens meerdere raadsvergaderingen werd ingesproken, ondersteund door historici en erfgoedorganisaties. De publieke tribune zat vol, en keer op keer klonk dezelfde boodschap: dit plan past hier niet.

In september werd een petitie met 73 handtekeningen aangeboden. De vraag die daarbij centraal stond: wat is de waarde van een beschermd dorpsgezicht als er toch gebouwd kan worden? En wat is de betekenis van inspraak, als die niet serieus wordt genomen?

Beschermd dorpsgebied Neerijnen

Ook inhoudelijk is er stevige kritiek. Historicus Robbie Dell'Aira wees op de bijzondere samenhang tussen het landgoed, de kastelen en het dorp — een uniek ensemble met een eeuwenlange geschiedenis. Bebouwing op deze plek zou dat karakter onherstelbaar aantasten. Erfgoedvereniging Heemschut noemde de plannen zelfs “een ernstige vergissing” en waarschuwde dat eenmaal bebouwd landschap voorgoed verloren is.

In het dorp zijn spandoeken geplaatst en posters achter de ramen gehangen. De dorpsbewoners zijn verenigd in hun protest.

De gemeenteraad lijkt die zorgen grotendeels te delen. In december werd een motie aangenomen waarin staat dat woningbouw binnen het beschermde dorpsgezicht alleen onder strikte voorwaarden mogelijk is en getoetst moet worden aan het geldende bestemmingsplan. Toch blijft het college het initiatief bij de projectontwikkelaar leggen.

Wat bewoners misschien nog wel het meest steekt, is dat de beloofde participatie tot op heden uitblijft. Ondanks herhaalde oproepen is er nog altijd geen serieus gesprek gevoerd met het dorp.

Ondertussen groeit het gevoel dat hier niet het algemeen belang, maar financiële belangen de boventoon voeren. De waarde van de grond stijgt immers enorm wanneer deze wordt omgezet naar bouwgrond. Dat roept vragen op: voor wie wordt hier eigenlijk gebouwd — en tegen welke prijs?

In Neerijnen zelf is het antwoord duidelijk. Spandoeken en posters in het dorp laten zien hoe groot de betrokkenheid is. Bewoners zijn eensgezind in hun boodschap: Van Neerijnen blijf je af!

Neerijnen is een schoolvoorbeeld van de wijze waarop VBL moet/kan werken. VBL bestaat uitsluitend uit vrijwilligers. Als zich een nieuw project aandient, dan moedigen we allereerst de plaatselijke bewoners aan om zelf actie te ondernemen.

Dat heeft 2 redenen:

- (1) wij weten inmiddels uit ervaring dat gemeenteraden zeer geneigd zijn om naar belanghebbende inwoners te luisteren.
- (2) VBL kan niet alles aanpakken, wij zijn vrijwilligers. En wij weten ook uit ervaring hoeveel deskundigheid er is bij de plaatselijke inwoners.

Vooral dat laatste heeft in Neerijnen een goede rol gespeeld. VBL is op de achtergrond voortdurend betrokken geweest - “Neerijnen: als jullie er niet uit komen dan kijken wij of wij het samen met jullie kunnen redden!”

Tot nog toe was dat niet echt nodig. VBL is trots op de bewoners van Neerijnen!

De Verbindende Linge

Langs de Linge verandert het landschap voortdurend. Bomenlanen verdwijnen, agrarische erven worden groter en nieuwe ontwikkelingen vragen steeds meer ruimte. De wens om het karakteristieke Lingeland te beschermen en waar mogelijk te versterken neemt ook toe. Dit laatste wil de Vereniging tot Behoud van het Lingeland realiseren met het project De Verbindende Linge. Door kennis te verzamelen, kansen zichtbaar te maken en verschillende partijen met elkaar te verbinden.

DE VERBINDENDE LINGE – SAMEN WERKEN AAN HET LANDSCHAP

De Vereniging tot Behoud van het Lingeland (VBL) zet zich al sinds 1990 in voor het karakteristieke landschap langs de Linge. Met ruim vierhonderd leden, een actief bestuur en verschillende werkgroepen probeert de vereniging niet alleen ontwikkelingen in het landschap te volgen, maar ook zelf initiatieven te nemen om het landschap te versterken. Vanuit die ambitie is het project De Verbindende Linge ontstaan.

We doen niet alles zelf, we doen het samen door bewoners en overheden te verbinden en verschillende andere initiatieven erbij te betrekken.

Voor dit project ontving de VBL een bijdrage uit het Duurzaamheidsfonds van Betuwe Wind. De afronding staat gepland voor september 2026.

DE LINGE ALS VERBINDER

De rivier de Linge heeft het landschap van onze streek gevormd. Samen met de oeverwallen en de komgronden bepaalt de rivier het karakter van het rivierenlandschap. Met ons project willen we bijdragen aan het herstel en de versterking van deze landschappelijke structuur.

GESPREKKEN, KAARTEN EN EEN ONDERZOEKSGBIED

Het project begon met gesprekken met verschillende organisaties en betrokkenen in het gebied. Daarbij werd gekeken naar hun plannen en beleid en naar de vraag waar samenwerking mogelijk is. Opvallend was dat veel partijen vergelijkbare doelen hebben, maar dat initiatieven vaak versnipperd zijn.

Om beter inzicht te krijgen in het landschap hebben we vervolgens een uitgebreid kaartenkatern laten samenstellen. Deze kaarten brengen onder meer de geologie, topografie, geschiedenis, het grondgebruik en de beleidskaders in beeld. Ze vormen een belangrijke basis om kansen voor herstel en versterking van het landschap te herkennen.

In een onderzoeksgebied rond Rumpst en Beesd hebben we een methode toegepast door veldonderzoek te doen, maar ook door kaarten te bestuderen. Uitkomst: drie landschappelijke kansen voor versterking van het gebied.

BOMEN EN LANEN IN HET LINGELANDSCHAP

Veel bomenlanen uit de tijd van de ruilverkaveling naderen het einde van hun levensduur en worden niet altijd herplant. Daardoor ontstaan gaten in het landschap. Terwijl bomen juist belangrijk zijn voor biodiversiteit, klimaat en leefbaarheid. De VBL wil onderzoeken waar behoud, herplant en nieuwe aanplant mogelijk zijn.

ERFBEPLANTING

Door schaalvergroting zijn veel agrarische erven veranderd en ontbreekt vaak de oorspronkelijke beplanting. Juist bomen, hagen en singels rond erven kunnen het landschap versterken en bijdragen aan biodiversiteit en cultuurhistorie.

UITERWAARDEN VAN BEESD

Hier staat het landschap onder druk door onder meer woningbouw, uitbreiding bedrijventerreinen. Betuwestrand, A2, schaalvergroting in de fruitteelt en sportvelden. Tegelijk liggen hier kansen om het landschap te versterken, historische structuren te herstellen en daarmee biodiversiteit te vergroten. We zien de uiterwaarden met oude dijk ook als een landschappelijke buffer tussen de meanderende Linge en de nieuwe bedrijvigheid.

SAMEN VERDER

De VBL wil plannen ontwikkelen, partijen met elkaar verbinden en zoeken naar passende financiering. Herstellen, versterken en het goede behouden. Zo kan stap voor stap gewerkt worden aan ons boeiende, karakteristieke en meanderende rivierenlandschap.

“Herstellen, versterken en verbinden: zo bouwen we aan het landschap van morgen.”

Het Lingelandschap als Waardevol Cultuurlandschap

Rijk moet kiezen: de hele Linge beschermen, niet een deel

De plannen van het Rijk om delen van de Lingestreek aan te wijzen als Waardevol Cultuurlandschap juichen wij toe. De VBL pleit wel, samen met andere organisaties, voor een aanwijzing van het volledige gebied van Gorinchem tot Tiel.

HET LINGELANDSCHAP DREIGT STUKJE BIJ BEETJE TE VERDWIJNEN

De Linge is misschien wel de mooiste rivier van Nederland. Slingerend door een landschap van boomgaarden, dijken, uiterwaarden en historische dorpen vormt zij het hart van een uniek cultuurlandschap. Toch staat juist dit karakteristieke gebied steeds verder onder druk.

De VBL heeft daarom, samen met tal van betrokken organisaties en landgoederen, een duidelijke oproep gedaan aan het Rijk: geef het héle Lingelandschap de status van Waardevol Cultuurlandschap in de nieuwe Nota Ruimte.

EEN LANDSCHAP DAT JE NIET KUNT OPDELEN

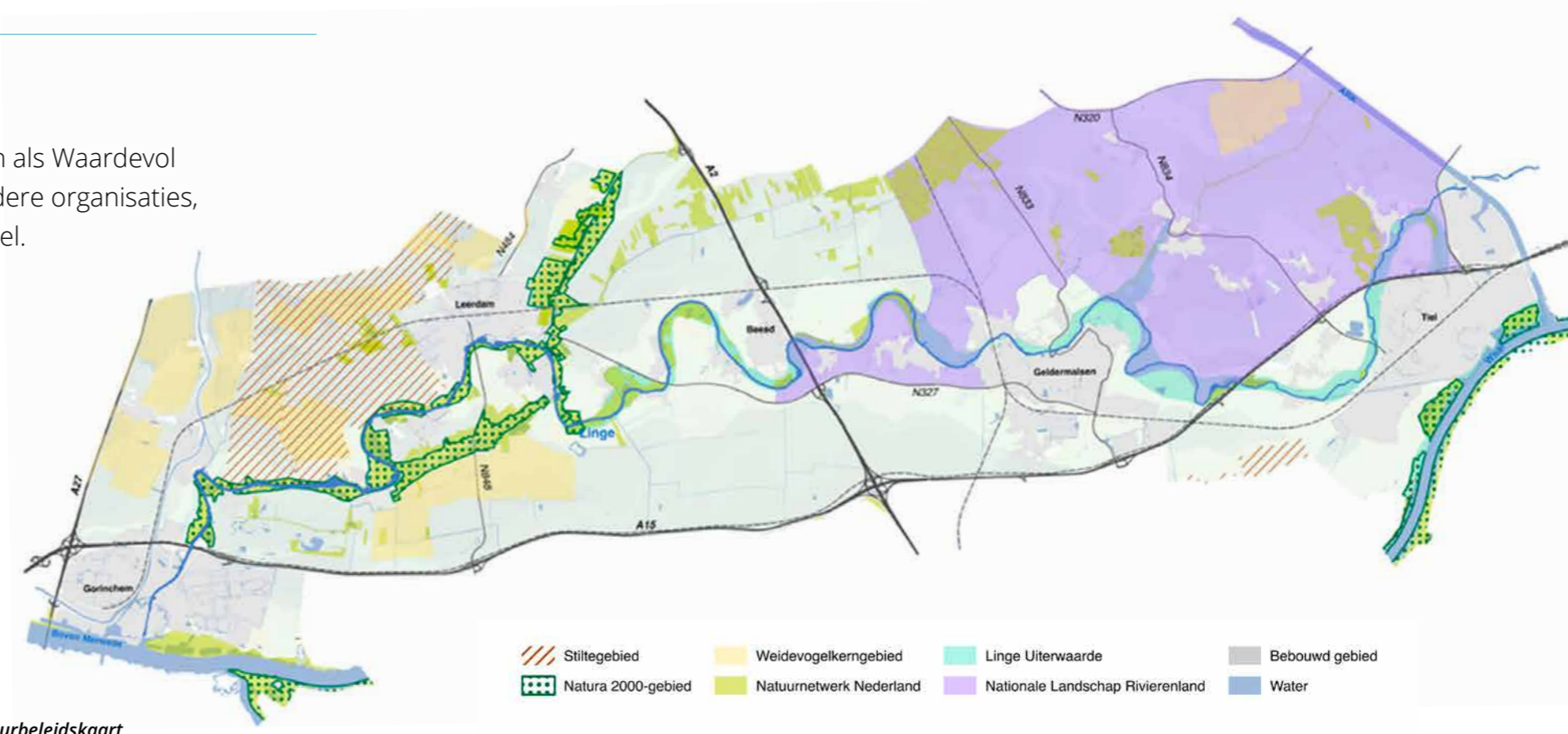
In de ontwerp Nota Ruimte is een deel van de Lingestreek al aangemerkt als waardevol. Dat is een belangrijke stap en wordt door de vereniging toegejuicht. Tegelijk zouden we heel graag zien dat het volledige gebied langs de Linge – Gorinchem tot Tiel – wordt opgenomen.

Want de kracht van het Lingelandschap zit juist in de samenhang: de rivier, de uiterwaarden, de oeverwallen, de dorpen en de fruitteelt vormen één geheel. Dit landschap laat zich niet opdelen zonder afbreuk te doen aan zijn kwaliteit.

DE STILLE OPMARS VAN VERSTENING EN VERKASSING

De noodzaak om beter te beschermen is groot. In de praktijk blijkt dat bestaande regels onvoldoende effect hebben. Het landschap verandert zichtbaar en niet altijd ten goede.

Denk aan de oprukkende 'verkassing' in de fruitteelt, waarbij boomgaarden plaatsmaken voor grootschalige constructies.

Natuurbeleidskaart

“Bescherm de hele Linge - niet een willekeurig deel!”

Maar ook aan woningbouw in en nabij uiterwaarden, bedrijfsuitbreidingen langs de rivier en de toenemende druk van recreatie. Daarnaast speelt de verslechterende waterkwaliteit een zorgwekkende rol.

Het resultaat is een geleidelijke aantasting van precies datgene wat de Linge zo bijzonder maakt: rust, kleinschaligheid en historische samenhang.

WAAROM ERKENNING WÉL VERSCHIL MAAKT

De status Waardevol Cultuurlandschap is geen juridisch keurslijf zoals Natura 2000, maar biedt wél belangrijke voordelen.

Zo vergroot het de kans op subsidies voor landschapsbeheer en herstel van cultuurhistorische elementen, zoals hoogstamboomgaarden en houtwallen. Ook zorgt het ervoor dat ruimtelijke plannen beter worden getoetst op hun impact op het landschap.

Daarnaast stimuleert het samenwerking tussen overheden, agrariërs en bewoners en draagt het bij aan bewustwording van de unieke waarde van het gebied.

VAN WAARDERING NAAR ECHTE BESCHERMING

Volgens de vereniging voldoet het Lingelandschap ruimschoots aan de criteria voor deze status. Juist het ontbrekende deel – de Beneden-Linge – sluit naadloos aan op het al aangewezen gebied.

Daarom is de oproep helder: neem het volledige Lingelandschap op in de definitieve Nota Ruimte. Alleen zo kan er sprake zijn van een samenhangende bescherming van dit bijzondere gebied.

DE LINGE VERDIENT ÉÉN DUIDELIJKE KEUZE

De besluitvorming over de Nota Ruimte biedt een kans die zich niet vaak voordoet. Een kans om het landschap langs de Linge niet alleen te waarderen in woorden, maar ook daadwerkelijk beter te beschermen.

Want wie de Linge kent, weet: dit is geen gewoon stukje Nederland. Dit is een landschap om te koesteren – en om door te geven.

20 hectare natuur verdwenen in West Betuwe

De afgelopen jaren krijgt de Vereniging tot Behoud van het Lingeland van leden dat natuurpercelen in het landschap verdwijnen of veranderen. Soms gaat het om een bosje dat ineens weg is, soms om een natuurperceel dat een andere bestemming lijkt te krijgen.

Omdat deze signalen zorgen baarden, is een eerste inventarisatie uitgevoerd in een deel van de gemeente West Betuwe. De uitkomsten laten zien dat op verschillende plekken natuur is verdwenen of aangetast. Dat vraagt om aandacht en actie.

Met dit artikel worden de leden geïnformeerd over wat er is aangetroffen en waarom het belangrijk is om hier samen alert op blijven.

“Natuur verdwijnt stukje bij beetje in West Betuwe”

De natuur in de gemeente West Betuwe staat onder druk. Dat is geen nieuwe constatering, maar recente inventarisaties van een aantal leden laten zien dat het probleem concreter en groter is dan vaak wordt gedacht. Op meerdere percelen met de bestemming ‘natuur’ is de natuur verdwenen, aangetast of wordt het gebied niet meer beheerd zoals volgens het bestemmingsplan zou moeten.

In een beperkt deel van het gemeentelijk grondgebied heeft de vereniging vastgesteld dat inmiddels **meer dan twintig hectare natuur is verdwenen of sterk is aangetast**. Daarnaast zijn er nog eens **ruim vijftientig hectare natuurpercelen waarvan de actuele staat en het beheer onduidelijk zijn**. Dat betekent dat het werkelijke verlies aan natuur mogelijk nog groter is.

KLEINE NATUURGEBIEDEN, GROTE BETEKENIS

Het gaat vaak niet om grote natuurgebieden, maar om kleinere stukken: bosjes, struweel, houtwallen, graslanden of andere natuurpercelen die verspreid liggen in het agrarische landschap. Juist deze kleinere gebieden – soms omschreven als “groene eilandjes” – zijn van grote betekenis.

Ze bieden leefgebied voor vogels, insecten en kleine zoogdieren en vormen bovendien belangrijke verbindingen tussen grotere natuurgebieden. Wanneer zulke plekken verdwijnen, raakt het landschap versnipperd en neemt de biodiversiteit verder af.

Ook voor het karakter van het landschap hebben deze plekken een grote waarde. Ze geven structuur aan het landschap, zorgen voor variatie en dragen bij aan de herkenbare identiteit van de Betuwe.

BESTEMMING ‘NATUUR’ IS NIET VANZELFSPREKEND NATUUR

Op verschillende locaties waar volgens het bestemmingsplan een natuurfunctie geldt, blijkt in de praktijk een ander gebruik te zijn ontstaan. In sommige gevallen is natuur verwijderd, in andere gevallen is het beheer zodanig veranderd dat de natuurkwaliteit sterk is afgenomen.

Dit roept vragen op over toezicht en handhaving. Als bestemmingen niet worden gecontroleerd of gehandhaafd, kan natuur langzaam verdwijnen zonder dat dit direct zichtbaar wordt in beleid of rapportages.

Juist omdat deze veranderingen vaak geleidelijk plaatsvinden, wordt het probleem pas na langere tijd duidelijk. Tegen die tijd is herstel vaak lastiger en kostbaarder.

ZORG OVER DE TOEKOMST VAN HET LANDSCHAP

De VBL vindt dat het verdwijnen van deze natuurpercelen een zorgelijke ontwikkeling is. Het behoud van natuur, landschap en cultuurhistorische waarden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, organisaties, grondeigenaren, (agrarische) bedrijven en inwoners.

De VBL heeft daarom het gemeentebestuur en de raad van West Betuwe gevraagd om samen te kijken naar de actuele situatie. Daarbij gaat het onder meer om:

- een inventarisatie van natuurpercelen en hun huidige staat
- beter toezicht op percelen met een natuurbestemming
- herstel van gebieden waar natuur is verdwenen of aangetast

SAMEN WERKEN AAN HERSTEL

De VBL wil graag constructief samenwerken met de gemeente, andere betrokken organisaties, agrarische bedrijven en belanghebbenden. Met lokale kennis en waarnemingen kan veel informatie worden verzameld over de toestand van natuur en landschap en kunnen oplossingen en aanpassingen worden bedacht.

Het doel is duidelijk: verdere achteruitgang voorkomen en waar mogelijk werken aan herstel van natuur en landschappelijke kwaliteit.

Want natuur verdwijnt meestal niet in één keer. Het gebeurt langzaam, perceel voor perceel, jaar na jaar. Juist daarom is het belangrijk om alert te blijven – en samen te zorgen dat het karakteristieke landschap van de Betuwe behouden blijft voor toekomstige generaties.

Wat heeft de inventarisatie opgeleverd?

Uit een eerste inventarisatie van de Vereniging tot Behoud van het Lingeland blijkt:

- Meer dan 20 hectare natuur verdwenen of aangetast
- Ruim 25 hectare natuurpercelen met onduidelijke situatie
- Meerdere percelen met bestemming ‘natuur’ die niet als natuur worden beheerd

De vereniging heeft deze bevindingen gedeeld met het gemeentebestuur van West Betuwe en wil hierover in gesprek om te kijken hoe verdere achteruitgang kan worden voorkomen

Hier lag ooit een eendenkooi; nu groeit hier vriend: wilgen als productiegewas.

Wat kunt u als lid doen?

De leden kennen het landschap vaak beter dan wie ook. Juist daardoor kunnen zij een belangrijke rol spelen bij het signaleren van veranderingen.

Ziet u dat een natuurperceel verdwijnt, dat een houtwal wordt verwijderd of dat een gebied met een natuurbestemming anders wordt gebruikt? Laat het ons weten. Met deze informatie kunnen we beter volgen wat er in het landschap gebeurt en waar actie nodig is.

Samen kunnen we bijdragen aan het behoud van het karakteristieke landschap van de Betuwe.

Pioenrozen als paard van Troje

Hoe Tricht dreigt te veranderen in een proefveld voor intensieve sierteelt

Wie door het Lingelandschap fietst, ziet rust, openheid en historie. Maar achter de schermen sluipt een andere werkelijkheid binnen. De kwestie in Tricht laat zien hoe snel het karakter van ons landschap kan kantelen.

MOOIE BLOEMEN, SCHADUWZIJD

Pioenrozen: sierlijk, geliefd en ogenschijnlijk onschuldig. Maar wat er in Tricht op stapel staat, is geen romantisch bloemenveld. Het is intensieve sierteelt, mogelijk gemaakt door plastic overkappingen en afhankelijk van gewasbeschermingsmiddelen.

Belangrijk om te benoemen: sierteelt is geen voedselproductie. Het gaat om een economische activiteit die geen directe bijdrage levert aan onze voedselvoorziening, maar wel gepaard gaat met intensief grondgebruik en vaak een aanzienlijke inzet van chemische middelen.

De plannen in Tricht omvatten circa 10 hectare pioenrozen, grotendeels overkapt met teeltondersteunende voorzieningen (TOV's). Dat zijn feitelijk tunnelkassen tot bijna vier meter hoog. De gemeente West Betuwe gaf hiervoor in 2025 groen licht. Tien jaar lang mag hier worden geteeld onder deze constructies. Wat ontbreekt, is een serieuze afweging van de gevolgen.

IMPACT OP HET LANDSCHAP

Er is door de welstandscommissie geen onderzoek gedaan naar de landschappelijke inpassing, de visuele impact en de samenhang met de omgeving. De 10 hectare geplande tunnelkassen hebben volgens betrokkenen een enorme impact op het open en karakteristieke landschap van Tricht. Bewoners en voorbijgangers kijken straks niet meer uit over landerijen, maar tegen een uitgestrekt veld van plastic overkappingen en stalen buizen.

Daarmee komt ook het zicht op het historische gebied rond Crayestein onder druk te staan. Juist deze zichtlijnen en de kleinschalige opbouw van het landschap zijn kenmerkend voor de Betuwe. Terwijl deze teelt wel economisch haalbaar is zonder TOV's. De teler zegt dat hij met TOV's minder hoeft te spuiten, maar het

voornaamste argument is dat hij met deze voorzieningen de pioenrozen eerder op de markt kan brengen en dat levert meer op. Bovendien zeggen experts dat er juist in plastic kassen andere schimmels kunnen ontstaan, die weer bestreden moeten worden.

GEMEENTE NIET CONSEQUENT

TOV's zijn in feite alleen toegestaan bij fruitteelt. De gemeente redeneert nu: er mochten TOV's bij fruit, dus dan mag het ook bij sierteelt. Spuitzones moeten bij fruitteelt 50 meter zijn, maar dan gaat de vergelijking niet meer op: geen spuitzone bij sierteelt. Als je deze sierteelt gelijkstelt met fruitteelt, wees dan consequent en stel ook een spuitzone in. Of hou vast aan de bestaande regel: geen TOV's voor sierteelt. Niet noodzakelijk en wel heel storend voor inwoners van het dorp Tricht en alle fietsers en wandelaars die van de lentebloesem komen genieten.

VERGUNNING OP JUISTE GRONDEN?

Nog een probleem: er is nauwelijks gekeken naar de effecten van bestrijdingsmiddelen. De gemeente redeneert dat gebruik al "impliciet toegestaan" zou zijn binnen het bestemmingsplan.

Maar dat is een papieren werkelijkheid. Met de overkappingen verandert het gebruik van de grond fundamenteel: intensiever, grootschaliger en met meer chemische inzet.

Daarnaast ontbreekt essentiële transparantie. Omwonenden kregen geen duidelijk spuitplan en een beloofde informatieavond bleef uit.

De ondernemer spreekt over biologische teelt, maar geeft tegelijkertijd aan als nodig terug te willen vallen op reguliere middelen. Daarmee is van echte biologische teelt geen sprake.

Een impressie van teeltondersteunende voorzieningen voor sierteelt

Protestbord

GIF KENT GEEN PERCEELSGRENS

Nieuwe inzichten bevestigen wat al langer werd vermoed: gewasbeschermingsmiddelen blijven niet netjes binnen de perceelsgrens. Niet alleen drift speelt een rol. Ook verdamping en afspoeling zorgen voor verspreiding van stoffen in de omgeving. Dat betekent dat niet alleen het veld in Tricht geraakt wordt, maar ook omliggende natuur, water en mogelijk woongebieden. Toezicht en toelating bieden daarbij geen volledige zekerheid. Effecten van combinaties van middelen worden nauwelijks getest, terwijl die in de praktijk juist vaak samen worden gebruikt.

NATUUR AANGETAST

Bij de beoordeling is vooral gekeken naar stikstof. Omdat daar geen extra uitstoot werd berekend, zou er geen probleem zijn. Maar natuur is meer dan stikstof alleen. De effecten van chemische middelen op planten, insecten en bodemleven zijn buiten beschouwing gelaten. Daarmee is de beoordeling niet alleen onvolledig, maar ook achterhaald.

Ook waterkwaliteit lijkt een bijzaak. Terwijl bekend is dat bestrijdingsmiddelen via de bodem en sloten in het watersysteem terechtkomen. Met de Europese verplichting om water uiterlijk in 2027 schoon te krijgen, is dat een riskante gok. Wat vandaag wordt toegestaan, kan morgen een probleem worden.

GEEN INCIDENT, MAAR PATROON

De zaak in Tricht staat niet op zichzelf. Steeds vaker zien we hoe intensieve teelten hun weg vinden in het rivierengebied, stukje bij beetje. In andere delen van Nederland wordt inmiddels stevig geageerd tegen de sierteelt, met name tegen de teelt van lelies. Daar spelen dezelfde zorgen: grootschalig gebruik van

bestrijdingsmiddelen, risico's voor gezondheid en aantasting van de leefomgeving. Tricht past in die bredere ontwikkeling. Wat hier gebeurt, kan een precedent scheppen voor meer van dit soort activiteiten. De vraag is: willen wij dit?

WAAR LIGT DE GRENS?

Dit gaat niet alleen over pioenrozen. Het gaat over de vraag wat we acceptabel vinden in het Lingelandschap. Willen we een gebied waar natuur, rust en openheid centraal staan? Of accepteren we dat het stap voor stap verandert in een productielandschap, waar economische belangen zwaarder wegen dan leefomgeving en gezondheid? De discussie in Tricht dwingt ons die vraag onder ogen te zien.

UITSPRAAK RAAD VAN STATE

Er is een uitspraak van de Raad van State inzake bestemmingsplan buitengebied Geldermalsen 2022 en dus ook over de bezwaren tegen TOV's. Deze uitspraak is voor betrokkenen zeer ongunstig.

De vanzelfsprekendheid dat teelt overkapt kan worden door TOV's is niet vernietigd. Landschappelijke bezwaren wegen daarbij beperkt en ook aanvullende eisen zoals spuitzones zijn niet vanzelfsprekend. Dat maakt duidelijk hoe lastig het is om deze ontwikkeling juridisch nog te keren – en hoe belangrijk het is om de discussie nu te voeren.

Strijd om De Zeek

Oude situatie

Nieuwe situatie

NATUURPLAN OF AANTASTING VAN LANDSCHAP?

Wat verkocht werd als natuurontwikkeling, blijkt in de praktijk een ingrijpende aantasting van het landschap rond De Zeek bij Hellouw. Bomen verdwenen, het terrein werd fors opgehoogd en het oorspronkelijke natuurgebied maakte plaats voor een compleet ander gebruik.

VAN BELOFTE NAAR WERKELIJKHEID

In 2022 gaf de gemeente West Betuwe groen licht voor een plan dat de biodiversiteit zou versterken. De uitvoering liet echter een heel ander beeld zien: meer dan 20.000 kubieke meter grond werd aangevoerd, het gebied werd tot één meter opgehoogd en bestaande natuur verdween vrijwel volledig. Daarmee zijn niet alleen natuurwaarden aangetast en een oud bosperceel vernietigd maar ook het karakteristieke landschap en de historische structuur van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Daarbovenop nog honderden vrachtwagens vervuilde grond opgebracht. Beschermdediersoorten, zoals de kerkuil, verdwenen uit het gebied.

WEGKIJKEN OF HANDHAVEN?

Tijdens de werkzaamheden is herhaaldelijk gevraagd om in te grijpen. Toch bleef handhaving uit. Pas na een formeel handhavingsverzoek van de VBL en vereniging

Dorpsbelangen Hellouw in 2024 kwam er beweging. De gemeente erkende uiteindelijk slechts een deel van de problemen en beperkte zich tot onderzoek naar de vervuilde bodem. De kern van de zaak – de aantasting van natuur, landschap en erfgoed – werd terzijde geschoven met een beroep op een eerder verleende vergunning.

PRINCIPIËLE KWESTIE

Dat is voor de VBL onacceptabel. Een vergunning mag nooit een vrijbrief zijn voor aantoonbare schade aan natuur en landschap. Daarom is de VBL naar de rechter gestapt. Wij pleiten voor herstel van het gebied, inclusief het verwijderen van de aangevoerde grond. Niet alleen voor De Zeek, maar ook om een duidelijk signaal af te geven: natuurbestemmingen zijn er niet voor de vorm.

MEER DAN ÉÉN GEVAL

De situatie bij De Zeek staat niet op zichzelf. Ook elders in West Betuwe verdwijnen natuurwaarden onder druk van gebruik en ingrepen. Dat vraagt om een overheid die beschermt, niet achteraf legitimeert. De uitkomst van deze zaak wordt daarmee bepalend voor de toekomst van natuur en landschap in het Lingeland.

Handhaving in West Betuwe: efficiënt beleid met grote gevolgen

In de gemeente West Betuwe lijkt handhaving steeds vaker een papieren werkelijkheid. Wie de recente notitie over Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) leest, ziet een systeem dat op papier efficiënt is ingericht, maar in de praktijk leidt tot groeiende problemen in het buitengebied en de dorpskernen.

EFFICIËNTIE BOVEN TOEZICHT

De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) voert voor gemeenten, provincie en waterschap drie kerntaken uit: vergunningverlening, toezicht en handhaving. Maar uit de beleidslijn blijkt dat vooral wordt ingezet op efficiëntie. Alleen activiteiten met een hoog risico krijgen daadwerkelijk toezicht in het veld. Middel- en laagrisico-activiteiten worden voornamelijk vanachter een bureau beoordeeld. Dat betekent concreet dat ambtenaren vaak niet eens ter plaatse gaan kijken. Ze verlenen vergunningen zonder goed zicht op de omgeving, en toezicht vindt pas plaats als er een melding binnenkomt. Tegen de tijd dat zo'n melding er is, is de schade vaak al aangericht.

DE PRAKTIJK: PAS INGRIJPEN ALS HET TE LAAT IS

Volgens de VBL leidt dit beleid tot zichtbare misstanden. Denk aan gekapte knotwilgenvelden, gedempte eendenkooien of verbouwingen die niet volgens vergunning zijn uitgevoerd. Omdat de ODR niet proactief mag handhaven, zijn het vaak inwoners of organisaties die als 'derde' aan de bel trekken. Dat maakt handhaving reactief en kwetsbaar. Bovendien brengt het sociale spanningen met zich mee: melders krijgen te maken met intimidatie of vernielingen, terwijl overtreders vaak weinig risico ervaren.

TOENEMENDE WILLEKEUR EN ONGELIJKHEID

Een belangrijk gevolg is dat regels steeds minder serieus worden genomen. Wie zich netjes aan de wet houdt, ziet dat anderen zonder vergunning bouwen of afwijken van plannen zonder directe consequenties. Dat tast het vertrouwen in de overheid aan. Handhaving wordt ervaren als willekeurig: niet wie de regels overtreedt wordt aangepakt, maar wie toevallig wordt gemeld.

GOEDKOOP BLIJKT DUURKOOP

Wat bedoeld is als kostenbesparing, kan uiteindelijk juist duur uitpakken. Achteraf moeten gemeenten soms dure onderzoeken uitvoeren naar illegale situaties of vervuiling. Procedures kosten tijd en geld, en herstelwerkzaamheden komen regelmatig voor rekening van de overheid. De veronderstelde efficiëntie van minder toezicht kan zo omslaan in een vorm van "duurkoop".

VBL HEEFT EEN OPROEP GEDAAN TOT KOERSWIJZIGING

Voor de VBL is de conclusie helder: het VTH-beleid voor de periode 2026–2029 moet anders. Meer toezicht in het veld, eerder controleren en beter kijken naar de lokale situatie bij vergunningverlening.

Preventie in plaats van reparatie. Dat zou niet alleen schade voorkomen, maar ook het vertrouwen in de overheid herstellen en zorgen voor eerlijkere naleving van de regels.

Want uiteindelijk is handhaving geen sluitpost, maar een fundament van een rechtvaardige en leefbare omgeving.

Windmolens in Culemborg: energie versus landschap

De discussie over de mogelijke plaatsing van windmolens in Culemborg is opnieuw opgelaaid. Aanleiding is het principeverzoek van energieontwikkelaar Vrijstad Windwinning, dat door de gemeenteraad van Culemborg is goedgekeurd. Voorstanders wijzen op de noodzaak van duurzame energie, maar tegenstanders maken zich grote zorgen over de gevolgen voor landschap, natuur en leefomgeving.

De VBL heeft zich uitgesproken tegen deze plannen. Het buitengebied van Culemborg is simpelweg ongeschikt voor windturbines van de voorgestelde omvang, met tiphoogtes tot wel 250 meter. Dat zijn geen kleine ingrepen: zulke turbines domineren het landschap en zijn tot ver in de omgeving zichtbaar.

KWETSBAAR LANDSCHAP

Een belangrijk punt van zorg is de ligging van het beoogde gebied binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie, een UNESCO-werelderfgoed. Dit gebied staat bekend om zijn groen, openheid, rust en duisternis – kwaliteiten die volgens ons essentieel zijn en beschermd moeten worden.

Windturbines passen niet in dat beeld. Ze brengen beweging, geluid en visuele verstoring in een landschap dat juist wordt gewaardeerd om zijn stilte en weidsheid. De impact beperkt zich bovendien niet tot de directe omgeving: turbines van deze hoogte zijn in een straal van tientallen kilometers zichtbaar.

ER SPEELT MEER

De discussie gaat niet alleen over landschap. Ook de sociale impact speelt een rol. Eerdere plannen voor windmolens hebben volgens betrokkenen geleid tot verdeeldheid onder inwoners. Nieuwe initiatieven dreigen die tegenstellingen opnieuw aan te wakkeren.

Daarnaast wordt er kritisch gekeken naar de manier waarop onderzoeken naar milieueffecten (MER) worden uitgevoerd. Vragen over de onafhankelijkheid daarvan en uitkomsten die te veel in de richting van vooraf gewenste conclusies worden gestuurd.

ALTERNATIEVEN EN KEUZES

Niemand betwist dat de energietransitie noodzakelijk is. Ook de VBL erkent het belang van duurzame energie. Maar de kern van het betoog is dat niet elke locatie geschikt is voor elke oplossing. De VBL pleit voor alternatieven zoals windenergie op zee, zonnepanelen op daken en een zorgvuldiger afweging van locaties.

VBL is een voorstander van een zekere clustering van windmolens langs grote oost-west infrastructuur, zoals de A15. Ontzie de A2 en A27. Dat zou de versnippering van het landschap kunnen beperken en bovendien voorkomen dat in het kwetsbare, kleinschalige Lingelandschap overal grote draaiende wieken aan de horizon te zien zijn. Daar waar men juist rust en ruimte wil ervaren.

BEZINT EER GE BEGINT

Het is een lastige keuze. Enerzijds is er de druk om bij te dragen aan landelijke klimaatdoelen, anderzijds de verantwoordelijkheid om het unieke landschap en de leefbaarheid te beschermen. De oproep van de VBL is helder: neem geen onomkeerbare stappen zonder grondige afweging. Of, zoals Culemborg het zelf verwoordt: wees zuinig op wat schaars en waardevol is.

Voor de lezers van De Lingeschouw is dit een herkenbaar dilemma. De vraag is niet of we verduurzamen, maar hóe en waar. En juist dat gesprek verdient zorgvuldigheid, nuance en betrokkenheid van iedereen die het Lingelandschap een warm hart toedraagt.

Lingelandjes: kleine percelen, grote impact

Wie langs de Linge wandelt of fietst, ziet ze overal de Lingelandjes. Kleine percelen in particulier bezit, vaak al jarenlang in gebruik voor recreatie. Een bootje aan een steiger, een eenvoudig schuurtje, wat groen dat het zicht deels ontnemt – het hoort bij het beeld van de rivier.

Juist die bescheiden schaal maakt deze plekken zo kenmerkend. Maar dat beeld staat onder druk. Er wordt vaker iets bijgebouwd of ingericht dat niet past binnen wat we gewend zijn. Dat gaat meestal niet in één keer, maar stap voor stap: iets neerzetten, geen controle, en als er vragen komen, volgt vaak alsnog een vergunning. Zo schuift de grens ongemerkt op.

Intussen blijven er papieren regels, maar in de praktijk is er weinig toezicht. Dat zorgt voor scheve situaties. Wie zich netjes aan de regels houdt, ziet dat anderen meer ruimte nemen – en daar soms ook nog mee weggkomen. De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) kijkt niet naar losse gevallen, maar naar het totaalbeeld langs de rivier. Vanuit die rol zijn het afgelopen jaar enkele meldingen van verrommeling opgepakt. In een paar situaties is het gebruik aangepast of teruggebracht. Geen grote ingrepen, maar wel stappen in de goede richting.

Dat is ook nodig, want het effect van al die kleine veranderingen is groter dan het lijkt. Eén extra bouwwerk valt misschien niet op, maar meerdere veranderen het landschap wel degelijk.

Daar komt bij dat ook het gebruik zelf impact heeft. Feesten of intensief recreatief gebruik – al is het maar een paar keer per jaar – zorgen voor geluid en drukte. Daarmee verdwijnt juist die rust waar de Linge om bekend staat.

Dit alles past in wat wel het *shifting baseline syndrome* wordt genoemd: veranderingen die langzaam normaal worden. Wat eerst uitzonderlijk was, valt op den duur niet meer op.

Voor de VBL is dat een belangrijk aandachtspunt. Want als niemand ingrijpt, verandert het landschap stap voor stap, en niet ten goede.

De ervaringen van het afgelopen jaar laten zien dat bijsturen mogelijk is. Ook de komende tijd blijft dat nodig, door scherp te blijven op wat past bij de Linge – en wat niet.

Inrichting Lingelandje zoals het hoort

Westelijke ontsluitingsweg Tiel: veel vragen, weinig antwoorden

De plannen voor een westelijke ontsluitingsweg bij Tiel blijven omstreden. Eind 2024 koos de gemeenteraad voor een route van Passewaaij naar de A15 bij Wadenoijen, dwars door een stiltegebied en waardevol landschap. Opvallend is dat een goedkoper en minder ingrijpend alternatief – verbetering van de bestaande route – voorhanden is. Onderzoek wijst bovendien uit dat de nieuwe weg verkeerskundig weinig effect zal hebben.

SCHAALSPRONG ZONDER ONDERBOUWING

Kort voor de besluitvorming werd de aanleg gekoppeld aan een forse woningbouwgroei (“schaalsprong”) van 20%. Waar die woningen moeten komen en hoe de weg daaraan bijdraagt, blijft echter onduidelijk. Dit wringt met landelijke plannen, waarin Rivierenland juist als luwtegebied wordt gezien.

WEINIG DRAAGVLAK, VEEL ONZEKERHEID

Inwoners van buurgemeente West Betuwe zijn nauwelijks betrokken, terwijl lokale organisaties stevige bezwaren uiten. Ook financieel is het plan onzeker: de kosten bedragen minstens €50 miljoen, zonder zicht op bijdragen van Rijk of provincie.

POLITIEK MOMENT

Vlak voor de verkiezingen stelde de raad €9 miljoen beschikbaar voor verder onderzoek. Volgens critici een overhaaste stap, zonder stevige onderbouwing. Belangrijke procedures moeten nog starten.

CONCLUSIE

De kans op realisatie lijkt klein. Het plan rust op onzekere aannames, mist draagvlak en financiering. Eerst duidelijkheid over woningbouw, daarna pas infrastructuur, zou logischer zijn. Voorlopig overheersen de vragen boven de antwoorden. Op de website van de VBL leest u meer over deze zaak.

Bestemmingsplan Buitengebied Geldermalsen

Er is een uitspraak van de Raad van State over het Bestemmingsplan buitengebied Geldermalsen 2022 en dus ook over de bezwaren van de VBL tegen Teelt Ondersteunende Voorzieningen (TOV's) in de uiterwaarden.

Deze uitspraak is zeer ongunstig. Voor een klein gedeelte moet de gemeente het met een bestuurlijke lus herstellen. Zij moeten de bepalingen/regels van het bestemmingsplan zodanig aanpassen, dat geen aaneengesloten percelen van steeds 5 hectare kunnen ontstaan. De Raad legt de gemeente wel op, om met de VBL te overleggen (participatie) over die bestuurlijke lus. De vanzelfsprekendheid dat een fruitboomgaard teeltondersteunende voorzieningen mag aanbrengen (TOV's) is niet vernietigd.

De landschappelijke aspecten zijn van tafel geveegd. De ecologische verbindingzone/ spuitzone van 10 meter vindt de Raad van State breed genoeg. Dit is dus een oordeel over de landschappelijke aanvaardbaarheid van TOV's in het algemeen (het is geen probleem), en over de verplichting tot spuitzones bij een andere teelt dan fruitboomgaarden (deze verplichting is er niet).

“Voor Teelt Ondersteunende Voorzieningen ziet de Raad van State geen landschappelijk probleem.”

Bedrijfswoning bij molen in Hellouw: wat staat er op het spel?

An De Zeek bij Hellouw staat hij al eeuwen: een imposante poldermolen, een icoon in het open landschap. Voor velen een vertrouwd beeld – een solitaire wachter in de polder, zichtbaar tot ver in de omgeving en zelfs vanaf de A15.

Die eenzaamheid is geen toeval, maar juist de kracht van deze plek.

EEN ICOON IN HET LANDSCHAP

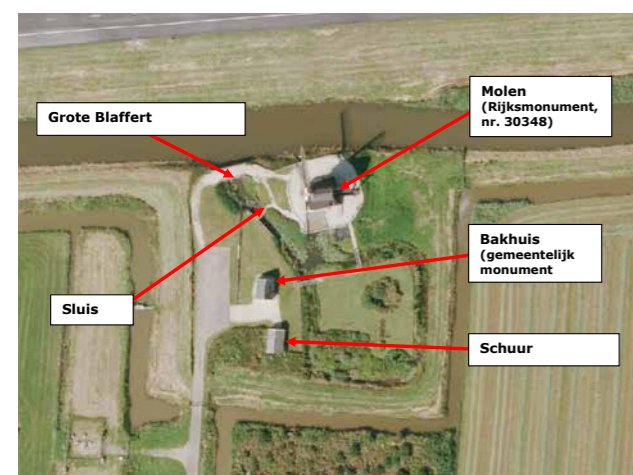
Molens spreken tot de verbeelding. Ze horen bij Nederland en bij het verhaal van water, strijd en landschap. De molen aan De Zeek is niet alleen een rijks- en gemeentelijk monument, maar ook een van de grotere in zijn soort, met een vlucht van maar liefst 27 meter.

Rondom de molen is het beeld eenvoudig en ingetogen: een paar kleine bijgebouwen, wat schuurtjes – en verder vooral ruimte, lucht en zichtlijnen.

HET PLAN: EEN WONING ERBIJ

Om het behoud van de molen financieel te ondersteunen, ligt er nu een plan voor de bouw van een bedrijfswoning. Een begrijpelijke gedachte op het eerste gezicht.

Maar de vraag die centraal staat is: wat betekent dit voor de beleving van de molen en het landschap?

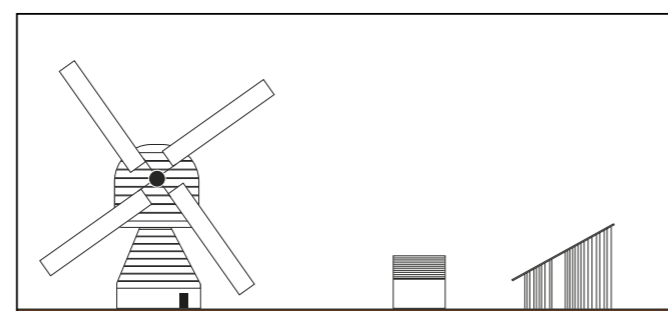
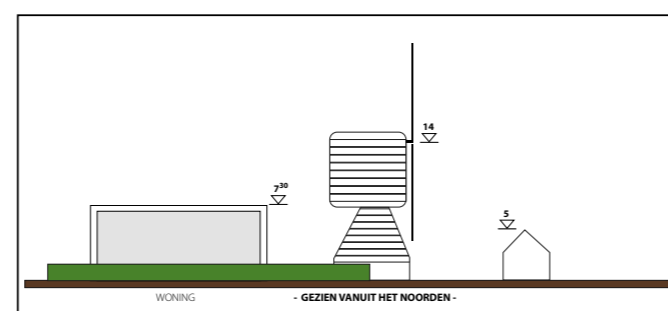

BRON: PDOK

VAN EENVOUD NAAR VERSTENING

Waar nu sprake is van een open en natuurlijk ingericht terrein – met hoogteverschillen, dijkjes en natte zones – dreigt een nieuwe woning dat evenwicht te verstoren.

Een woning komt namelijk zelden alleen. Denk aan verharding, verlichting, erfafscheidingen en bijgebouwen. Zelfs vergunningsvrije uitbreidingen kunnen het beeld stap voor stap veranderen.

Doorsnede vanuit het noorden

Doorsnede vanuit het zuiden

Ook elementen uit het plan, zoals een lange schanskorfmuur, roepen vragen op: passen zulke ingrepen wel in dit kwetsbare, historische landschap?

PAST DIT IN HET BELEID?

Het gebied is aangewezen als open landschap met belangrijke cultuurhistorische waarden en maakt deel uit van een beschermd gebied. Juist hier zou terughoudendheid voorop moeten staan.

Bovendien is er geen sprake van hergebruik van bestaande bebouwing, maar van nieuwe toevoeging. Dat betekent simpelweg: meer steen in een gebied waar openheid de norm is.

NOODZAAK EN TOEKOMST ONZEKER

De woning wordt gepresenteerd als noodzakelijk voor het functioneren van de molen. Maar die noodzaak is niet overtuigend aangetoond.

De molen wordt beheerd door een stichting en draait grotendeels op vrijwilligers. Zonder stevige juridische borging bestaat het risico dat de woning in de toekomst een gewone burgerwoning wordt – los van de molen.

EEN KANTELPUNT VOOR HET LANDSCHAP

De zorg gaat verder dan dit ene plan. Het toestaan van een woning kan een precedent scheppen.

Want als hier gebouwd mag worden, waarom dan niet elders? Zo kan het open landschap langzaam maar zeker veranderen in een versnipperd bebouwd gebied.

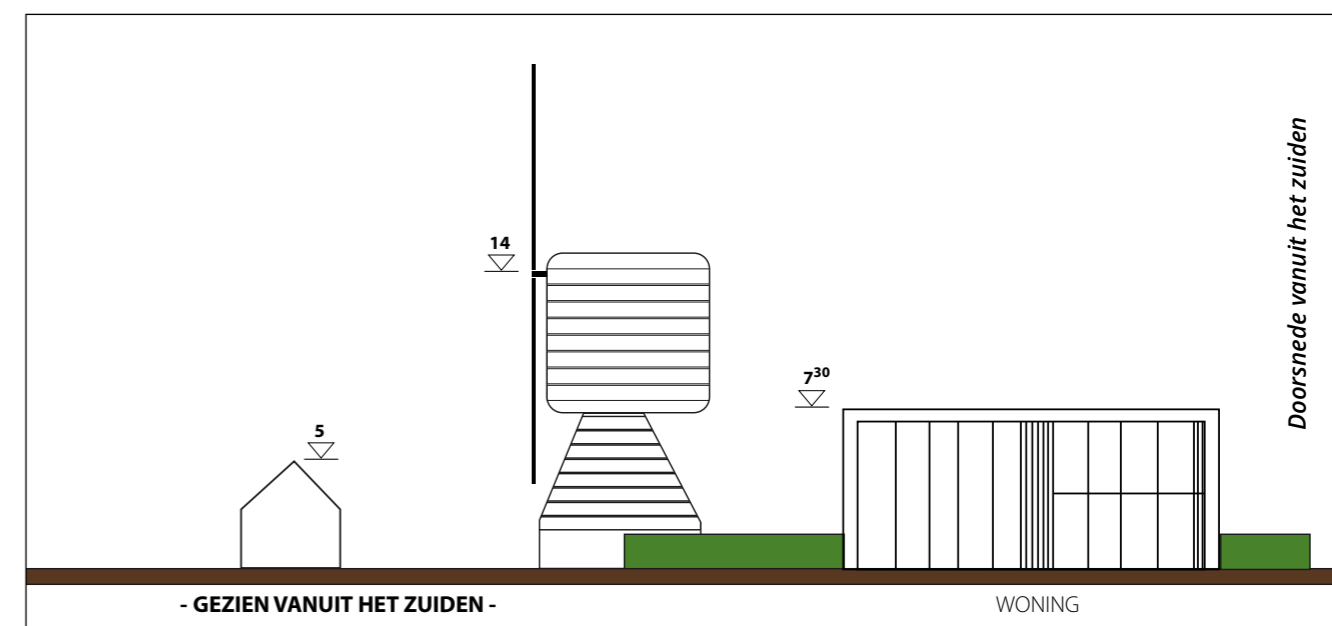
EEN OPROEP AAN DE GEMEENTE

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap heeft daarom duidelijke bedenkingen. Niet omdat men tegen behoud van de molen is – integendeel – maar juist omdat men het geheel wil beschermen.

De oproep is om uiterst zorgvuldig te zijn. En als er al medewerking wordt verleend, dan alleen onder strikte, blijvende voorwaarden die misbruik of functieverandering uitsluiten.

TOT SLOT

Wie vandaag bij de molen staat, ziet vooral rust, ruimte en geschiedenis. De vraag is of we dat beeld willen behouden – of dat we accepteren dat het langzaam verandert. Want wat eenmaal gebouwd is, verdwijnt niet meer.

Verslag Algemene Ledenvergadering 21 mei 2025

Aanwezig: 44 leden inclusief bestuur

WAT IS HET LANDSCHAP?

Pieter van Veen, voorzitter: "We merken dat we als vereniging de laatste tijd de ongewenste rol als politieagent krijgen door misstanden te signaleren en handavingsverzoeken erover in te dienen. Soms kan dit ook niet anders maar prettig is dit niet en het leidt ook tot dreigende situaties.

In alles wat er gebeurd in het landschap is veel deskundigheid nodig om daar adequaat op te reageren. Het kost ook veel tijd. En het gaat soms over ernstige zaken zoals vervuiling door staalslakken en vervuilde grond dat op natuurgebieden gestort wordt. Onze inzet wordt soms beloofd doordat er actie wordt ondernomen door betreffende overheden maar soms moeten we het onderspit delven en ons verlies nemen.

We realiseren ons dat onze inzet voor sommige leden te activistisch lijkt en te negatief maar het project Nieuwe Landschapselementen zal ook weer veel goed maken. Als VBL kunnen we een positieve bijdrage gaan leveren aan het landschap. Positief is ook dat het ledenaantal toeneemt en positief is ook de sfeer binnen het bestuur. Het is heel leuk om met elkaar ons in te zetten voor het landschap. Ik wens u fijne bijeenkomst!"

MEDEDELINGEN:

Alois Menhart wordt door het bestuur bedankt voor zijn hulp en krijgt een lid-voor-het-leven status als cadeau voor zijn inzet.

De Statuten van de Vereniging worden vernieuwd. Het duurt langer dat verwacht daar we nu al een tweede notaris hebben moeten inschakelen nadat de eerste notaris het werk teruggaf. Deze statuten worden in het najaar van 2025 vastgesteld en dat moet door 2/3 van de leden gebeuren. Dat lukt nooit en daarom mag dat plaatsvinden in een 2e ledenvergadering.

VERSLAG ALV 22 MEI 2024

Verslag wordt vastgesteld.

Er zijn verder geen opmerkingen.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2024

Martin ten Cate geeft een toelichting over jaarverslag 2024 en begroting 2026 zoals ook weergegeven in de Lingeschouw 2025. Totaal € 24.561,- eigen vermogen in 2024 opgebouwd. Martin bedankt de vele leden, die (veel) meer dan de contributie betalen.

De controle commissie bestaande uit de leden Eric Boegborn en Gerard de Laak hebben het financieel jaarverslag 2024 in orde gevonden. De bevestiging van de controlecommissie is ter vergadering overhandigd. Gerard de Laak doet verslag en is akkoord met de jaarrekening.

De controle commissie adviseert het bestuur décharge te verlenen:

- voor het in het jaar 2024 gevoerde financiële beleid.
- voor de penningmeester voor het in het jaar 2024 gevoerde beheer over de geldmiddelen.

Het financieel jaarverslag wordt goedgekeurd door de vergadering.

BEGROTING: 2026

Genoemd wordt dat de kosten voor de website in verhouding tot de andere begrote posten aan de hoge kant zijn. Er is een aanbod om te helpen bij de beoordeling van de offerte behorende bij deze kosten.

De ALV gaat akkoord met begroting 2026.

(HER)BENOEMEN

Aanwijzen lid voor de controle commissie: Controle commissieleden Gert de Laak en Erik Boegborn blijven. Eduard van Duffelen wordt intredend nieuw lid. Bij acclamatie.

Verkiezing bestuursleden: ALV gaat akkoord om Titia van der Meer en Alexandra Dietzsch te herbenoemen als bestuursleden. Bij acclamatie.

DISCUSSIE OVER ACTIVITEITEN EN PROJECTEN 2024 - 2025 (ZIE LINGESCHOUW 2025)

Er zijn geen vragen over de activiteiten.

RONDVRAAG

Sluipverkeer: tast de leefbaarheid aan. De vraag is wat VBL daar aan kan doen?

Er wordt aangegeven dat het jammer is dat VBL bij het plan voor een nieuwe ontsluiting in Tiel gekozen heeft voor het opwaarderen van de huidige ontsluiting in plaats van een nieuwe westelijke ontsluiting. Betrokkene woont namelijk zelf aan de Lingedijk in Tiel en heeft veel last van sluipverkeer en dat zal alleen maar toenemen als de huidige ontsluiting wordt opgewaardeerd.

Er wordt gevraagd dat de VBL zich in moet zetten om maatregelen tegen sluipverkeer (door Leerdam, Beesd en Buurmalsen) te promoten, desnoods door de Statuten hierover aan te passen.

Er wordt gesteld dat de VBL contact moet opnemen met andere organisaties, die wel als doel hebben om het 'verkeersoverlast' aan te pakken.

Handhaving Linge: Er wordt gemeld dat de Lingewacht is opgeheven en er dus nauwelijks meer gehandhaafd wordt in en aan de Linge. Er gebeuren nu heel veel dingen aan de Linge die niet mogen zoals het graven van insteekhavens. Het Waterschap geeft aan dat ze

het langer verblijven van boten niet meer handhaven. Er is een bombardement van overtredingen waar zowel het Waterschap als de gemeente op zouden moeten handhaven.

Antwoord VBL: we zijn met een aantal bewoners in gesprek met de gemeente West Betuwe en met het Waterschap welke maatregelen genomen kunnen worden om de overlast aan te pakken. We zullen in een nieuwsbrief aan de leden hierover berichten.

Uitbreidingsplan Neerijnen: Er wordt gevraagd om ondersteuning (b.v. juridisch) bij het verzet van de bewoners tegen de uitbreidingsplan in het centrum van het dorp Neerijnen.

Waterschap: er wordt gevraagd of het Waterschap met betrekking tot handhaving een gedelegeerde taak heeft van de Provincie?

LEZING NA DE PAUZE

Na de pauze was de lezing over landschapsherstel van de Ooijpolder en de lessen voor het Lingelandchap door Gertjan Sengers van de Vereniging Nederlandse Cultuurlandschap.

Financiële zaken

door Martin ten Cate, penningmeester

Wederom kijkt de VBL terug op een solide financieel jaar. Ook 2025 kende meer inkomsten dan uitgaven. Maar of dat zo gaat blijven: dat is de vraag. Jarenlang bouwen we extra reserves op voor het geval we verwikkeld raken in juridische procedures, en helaas is het zover. We gaan de reserves aanspreken. Maar eerst het verslag.

BALANS: BEZIT EN SCHULDEN

De reserve is gegroeid naar ruim € 27.500. Dit bedrag staat veilig op een spaarrekening bij de Rabobank. De vereniging heeft geen openstaande schulden; alle uitgaven zijn tijdig verwerkt. In de bijgevoegde tabel staat de balans, inclusief de bestemming van het resultaat. De ALV op 21 mei mag daar nog een definitief besluit over nemen.

BATEN EN LASTEN

Aan de inkomstenkant zijn we blij met de stijging van het aantal donaties. Contributies vormen de hoofdmoot, maar extra bijdragen zijn altijd welkom. Dus: denk aan onze spaarpot—meer dan het minimumbedrag doneren mag altijd!

Maar: aan de uitgavenkant zijn we nu voor het eerst in jaren kosten aan het maken voor juridische bijstand. Onze voorzitter memoreert in het voorwoord al de kosten die we gedwongen werden te maken voor de niet ontvankelijkheidsverklaring, die halverwege de recht-bank-procedure alweer werd ingetrokken, ongetwijfeld op basis van het vingerdikke processtuk dat de VBL heeft ingebracht. Dat is alleen niet gratis geweest.

Daarnaast worden tegenwoordig ook kosten gemaakt voor het verzamelen van informatie, bijv. uit het Kadaster en archiefleges.

PROJECT VERBINDENDE LINGE

Subsidie ontvangen uit het Duurzaamheidsfonds van Betuwewind van € 18.536. Uitgegeven in 2025 € 12.325. Er resteert uit 2025 nog een bedrag om uit te geven van € 6.211, dat bedrag staat ook als reserve genoemd op de balans.

CONTROLE COMMISSIE

De kascommissie heeft vastgesteld dat de administratie correct is gevoerd. De ALV wordt geadviseerd het bestuur décharge te verlenen voor het gevoerde beleid in 2025.

BEGROTING 2026 EN 2027

De begroting voor 2026 is herzien op basis van nieuwe inzichten. Er wordt rekening gehouden met de kosten voor de statutenwijziging. Kosten en opbrengsten van gerechtelijke procedures (griffierechten en juridische bijstand) staan als pro memorie vermeld.

Voor 2027 wordt een vergelijkbare begroting aangehouden. We houden jaarlijks rekening met een toename van het aantal leden.

GROEI VAN HET AANTAL LEDEN

Het aantal leden is gestegen van 422 naar 440. We verwelkomden 30 nieuwe leden, terwijl 12 mensen hun lidmaatschap beëindigden of zijn overleden.

Een tip: de partner kan ook lid worden—en dat kost niets extra's. Per huishouden betaalt men slechts één keer contributie.

Problemen in het Lingelandschap worden vaak gemeld door leden, maar ook niet-leden kloppen bij ons aan. Lid worden is eenvoudig, kost maar € 20,- per jaar, en helpt ons ook problemen buiten ieders achtertuin aan te pakken. Samen geven we het landschap een stem!

Balans 2025	1 jan.	31 dec.
Activa		
Rabobank betaalrekening	561	400
Rabobank spaarrekening	24.000	32.403
Debiteuren	0	970
Passiva		
Crediteuren	0	0
Vermogen	24.561	33.773
- Vrij besteedbaar	6.561	6.562
- Reserve gerechtelijke procedures	13.000	16.000
- Continuïteitsreserve	5.000	5.000
- Reserve project Betuwewind	0	6.211

RESULTATEN 2025	Baten	Lasten
Contributie	7.203	
Donaties	1.238	
Opbrengsten uit procedures	1.827	
Overig	403	
Bestuurskosten		979
Bankkosten		588
Werkgroepen		0
ALV		176
Ledenwerving		925
Website + emailservice		559
Lingeschouw		1.896
Kosten van procedures		2.501
Totaal	10.671	7.625
Resultaat		3.046
Bestemming resultaat		
- Reserve gerechtelijke procedures		3.000
- Vrij besteedbaar		46

BEGROTING	2026	2027
Uitgaven		
Bestuur	1.600	1.200
Administratie	600	600
Werkgroepen	1.000	1.000
Kosten van procedures	PM	PM
Kosten voor ALV	500	500
Kosten voor website	1.000	1.000
Kosten voor ledenwerving en behoud	1.500	1.500
Kosten voor Lingeschouw	2.000	2.000
Onvoorzien	100	100
Totaal	8.300	7.900
Ontvangsten		
Contributies	9.000	9.500
Donaties	1.500	1.500
Opbrengsten uit procedures	PM	PM
Overig	400	400
Totaal	10.900	11.400
Voorzien resultaat	2.600	3.500

In 2026 nieuwe Statuten

WAAROM NIEUWE STATUTEN?

Onze Vereniging bestaat al meer dan 30 jaar. De Statuten van de Vereniging zijn in die periode één keer aangepast, namelijk in 2007. Sindsdien is de wereld veranderd, is Nederland veranderd en zijn de opvattingen over hoe te besturen veranderd. En dus is de VBL veranderd. Sommige regels in onze Statuten van 2007 lijken overbodig geworden, er zijn strengere wettelijke regels over integriteit en besturen, we werken niet meer met contant geld en we communiceren bijna niet meer per post.

Op de Algemene Ledenvergadering van woensdag 27 mei 2026 komt de vaststelling van de herziene statuten van VBL aan de orde.

INHOUD VAN DE STATUTEN

Zowel de nu geldende statuten als het voorstel voor hernieuwde Statuten vindt u op onze website www.lingelandschap.nl. Klik op "Vereniging" en dan staan daar beide versies. Tijdens de ledenvergadering van 27 mei 2026 wordt toegelicht wat de belangrijkste wijzigingen zijn. Ook zullen we vanaf 13 mei een opsomming van de belangrijkste wijzigingen op onze website vermelden.

PROCEDURE TOT VASTSTELLING

Statuten wijzig je niet zomaar. In de nu geldende statuten staat in artikel 13 de procedure van een statutenwijziging. Bovendien zal met ingang van 13 mei 2026 een papieren exemplaar van de voorgestelde statuten ter inzage liggen op het woonadres van bestuurslid Cathrijn Haubrich in Deil. Er dient wel eerst een afspraak te worden gemaakt via email cathrijn.haubrich@lingelandschap.nl.

TWEDE ALGEMENE LEDENVERGADERING

Het is best waarschijnlijk, dat op de Algemene Ledenvergadering van woensdag 27 mei 2026 niet twee-derde van onze leden aanwezig zal zijn, zoals art. 13 van de huidige Statuten voorschrijft. Dan zal er een tweede ledenvergadering worden uitgeschreven op woensdag 10 juni 2026 om 19.30 u. op het adres Kampsedijk 20 in Enspijk. Dan kunnen de aanwezige leden, ongeacht hun aantal, stemmen over de Statutenwijziging. Enig agendapunt zal zijn: vaststelling van de gewijzigde statuten.

Strategie 2026 - 2027

Elk jaar verwoorden we in onze Lingeschouw “de strategie”. Onze strategie is er op gericht om de doelstellingen - zoals verwoord in de Statuten van de Vereniging - na te streven. Soms moeten we bij onze werkzaamheden voor het behoud en versterken van de landschappelijke waarden in het gebied tussen Lek en Waal helaas keuzes maken. Onze beperkte middelen en menskracht schieten te kort om “alles” te doen.

In het komende jaar vragen de volgende zaken onze aandacht:

- De ruimtelijke plannen van gemeenten, provincies en waterschappen. Belangrijk is dat wij bij de totstandkoming van deze plannen betrokken worden. Hierbij kunnen kostbare juridische procedures voorkomen worden.
- De voorgang tot vaststelling van de (rijks) Nota Ruimte (zie onze zienswijze in deze).
- De bestuursprogramma's voor wat betreft de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeenten in ons gebied na de raadsverkiezingen van 18 maart 2026.
- Kennismaken met de nieuw benoemde wethouders ruimtelijke ordening.
- Ons netwerk van natuur- en landschapsorganisaties uitbreiden en daarbij het draagvlak verbreden.
- Ledenwerving.

Samengevat richt de strategie zich op continuïteit in doelstelling en werkwijze.

Vroegtijdige betrokkenheid en het leveren van een inhoudelijke bijdrage bij de totstandkoming van de ruimtelijke plannen heeft onze prioriteit.

Het statutaire werkgebied is enorm: van Doornenburg in het oosten, tot en met Gorinchem in het westen. Met alleen vrijwilligers kun je alleen het meer westelijke gedeelte 'bemensen', dat deel staat daarom op deze kaart ingetekend. Als er mensen in Neder Betuwe en Over Betuwe zich met een kwestie melden bij VBL, kunnen we dat alleen behandelen als zij zelf daar een actieve rol in spelen.

Algemene informatie

BESTUUR IN 2026

Voorzitter:	P. van Veen (Pieter), Enspijk, 06 5116 7355
Secretaris:	V. van Loon (Vera), Herwijnen, 06 5570 1082
Penningmeester:	M. ten Cate (Martin), Heukelum, 06 2842 4890
Leden:	A. Dietzsch (Alexandra), Spijk, 0183 563 515 C. Haubrich (Cathrijn), Deil, 0345 651 871 T. van der Meer (Titia), Rumpst, 06 4116 6914 G. Timmerman (Gert), Buurmalsen, 0345 581 185

ADRES

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap

Post adres:	Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen
Email adres:	contact@lingelandschap.nl
Website:	www.lingelandschap.nl

LIDMAATSCHAP

De contributie voor het kalenderjaar 2026 bedraagt € 20,-
Meer mag natuurlijk ook! Leden ontvangen het verenigingsorgaan “Lingeschouw” en emailnieuwsbrieven. Voor vragen over uw contributie en het doorgeven van adreswijzigingen en wijzigingen van uw emailadres kunt u contact opnemen via ledenadministratie@lingelandschap.nl

PARTNER VAN EEN VBL-LID? WORD GRATIS PARTNER-LID!

Woont u op hetzelfde adres als een lid? Dan kunt u kosteloos partner-lid worden. Met stemrecht, nieuwsbrief en invloed binnen de vereniging. Samen beschermen we het Lingelandschap. Aanmelden kan eenvoudig per e-mail.

UW GIFT EN DE BELASTING

 De vereniging is door de Belastingdienst erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent voor u dat u in uw aangifte Inkomstenbelasting de door u betaalde contributie, donaties en giften kunt opvoeren als Aftrekbare Gift. Als u aan alle andere voorwaarden voldoet kan dat voor u tot een lagere belastingheffing leiden.

LINGESCHOUW UIT VOORGAANDE JAREN

U kunt de uitgaven van voorgaande jaren bekijken op onze website. Er zijn nog exemplaren beschikbaar van de Lingeschouw uit de jaren 2007 t/m 2025. Tegen een vergoeding van de portokosten sturen wij u deze toe. Stuur een email naar contact@lingelandschap.nl

BENT U NOG GEEN LID?

Ga naar onze website www.lingelandschap.nl
Of stuur een email naar ledenadministratie@lingelandschap.nl

LEVENSLANG LID

U kunt uw steun aan onze vereniging ook met een levenslang lidmaatschap gestalte geven. Een flink aantal leden ging u al voor. U wordt levenslang lid door eenmalige betaling van minimaal € 250,- Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijk alternatief.

DONATIES

Bankrekeningnummer:
NL 33 RABO 0313 1332 12
ten name van Vereniging tot Behoud Lingelandschap.

Colofon

Uitgave

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap, © 2026

Eindredactie Vera van Loon

Vormgeving Grafisch Goed Geregeld

Foto's (bestuurs)leden VBL

Vorkaaf Wiel aan de Molendijk in Rumpst

Drukwerk DMDR